

savaş yolu

BÜTÜN ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ,
BİRLEŞİN !

7

HAFTALIK GAZETE

5 ŞUBAT 1979

YIL:1 FİYATI:10 TL.

SON DAKİKA

Abdi İpekçi'ye sıkılan
kurşun, demokrasiye
yönelik bir
provokasyondur.

savaş yolu

bu hafta

Trabzon'a
dikkat!..

Trabzon yeni bir
Maraş haline
getirilmek isteniyor

● Sayfa:4

Ego Ekici
Tütün Piyasası
açılıyor

Söz üretici
köylünün

● Sayfa:8-9

DİSK'in
parti
girişimi

● Sayfa:6

KİTLE
ÇALIŞMASI

● Sayfa:12

28-29 OCAK 1921'İ UNUTMA!

"Her yıl, 28 Ocak'ı 29'a bağlayan gece
Trabzon'dan denize atılanlar var.

Celenk, çiçek götürürler.

Mustafa Suphi ve yoldaşlarının başlattığı savaşı sürdüreceklerine ant içerler.
Ellerindeki çiçekleri denize atarlar..."

HEM İÇERDEN, HEM DIŞARINDA

BECERİLİR (!) BU İŞLER

4 büyük emperyalistin uzmanlarının, Türkiye olmadan Türkiye konusunda yaptıkları toplantının sonucu hafta içinde aydınlağa çıktı. Dört büyükler, Türkiye'ye yardımını bir komisyona havale ettiler. Sözün kısası OECD tarafından oluşturulacak komisyon Türkiye ekonomisini denetleyecek ve vereceği önerilere uygunluğu ölçüsunce kredi açacak. İşin akserel yanı; emperyalizmin akserel bağımlılık istemleri cabası, Türkiye'deki ABD ve NATO ile yeni yeni kırmızı sularla ilgili tehditler, Anadolu toprakları emperyalizmin «atom deposu» durumuna daha da bir pekiştirilecek.

Haftanın bir özelliği de tarım ürünlerimizin rehin kopyulması olayının ortaya çıkışı. Gelecek üç yılın «arım ürünleri» rehin edilerek Amerikan Wells Fargo Bankası'ndan 125 milyon dolar kredi alınacak. Wells Fargo veracağı krediyi karşılık tarım ürünlerimizi dediği gibi kullanabilececek.

Bonn toplantısından Türkiye ekonomisinin bir komisyon tarafından denetlenmesi kararı çıkarıldı. Tarım ürünlerimizin 125 milyon dolar krediyi rehin edilmiş Osmanlı döneminin ünlü Düyün-u Umumiye'sinin yeniden uygulanmaya başlanacağı ortaya çıkarıldı.

GENİŞ TABANLI SİVRİ TABANLI

Emperyalizm Türkiye konusundaki pazarlığını Düyün-u Umumiye ile sonuca bağlamak, parlamento ve hükümet de ilginç bir hafta yaşadı. Yeni İçişleri Bakanı Güneş, Melicis Bütçe Komisyonunda İçişleri Bakanlığının Bütçesi'nin görüşülmesi sırasında ilk kez «anarşi» konusunda konuştu. Köklü tedbirlerden sözetti. «Anarşinin kaynağının kurulması için emperyalizmin örgütlenişinden organize edilmiş» gerektiğini söyledi. Opeki hükümet dönemlerinde önlenilebilecek boyutta olan anarşinin, bugün daha değişik ve köklü girişimlerle sona erdirilebileceğini söyledi. Şişçi basını Bakan'ın bu konuşmasını «Ders verildi» türünden alay başlıklarıyla geçiştirirdi.

Bu arada Komisyon'da çıkan kavgalarda, AP ve CHP'li bazı parlamenterler birbirine girenken, AP'li bazı parlamenterlerin dengeli bir dil kullandığı gözlemlendi. Sebati Ataman ve İskender Çenap Ege komisyondaki kavgaları «ayıp» davranışlar olarak nitelendirdi. Bu tavır «Geniş tabanlı, sıvrı tabanlı» hükümet olacağı tezinde çalışanları umutlandırdı.

METİN TOKER

«Geniş Tabanlı Sıvrı Tabanlı» hükümet konusunda umutlu olanlar hafta içinde epey çoktu. «Ulusal Duması» Metin Toker, CHP kulisinde CHP'li parlamenterleri göstererek, bu hükümetin istababını büyük ölçüde burada gördük-

lenizin olusturacağını diyorodu. Toket, 300 kişilik bir çoğunluk sağlayacağına söylediği hükümetin, tabanının bir kısmını da AP kulislerini göstererek, buradaki parlamenterlerin tamamıyla açısını söylüyorodu.

Geniş tabanlı olguların var sayılan bu hükümetin tarımın ne olacağı henüz kesin belli değil. Ama Toket gibi anti-komünistlerin bu işe soyundugunu görenler, «Tavanın içi sınırlı ve emekçi halka doğru sıvırlı olacak»ı yadımlıyorlar.

İSTİFA GİBİ BİR ŞEY...

«Etil, edecek derken, Adalet Bakanı Mehmet Can hafta içinde istifaya benzer birşey yaptı. Can, sabah istifa ettiğini söyledi. Ecevit kabul etmedi. Başbakan «Hükümet içinde yeni bir hümsuzluğa olanak tanımayacağı»ı söyledi. CHP Ortak Grupunda Can'la ilgili güvenoyu oylamasını CHP Grup Yönetimi gülmekten çıkardı. Adalet Bakanı Mehmet Can'ın istifa edip, etmemesi de bu «demokratik» yolla şimdilik tartışma alanı dışına çıkarıldı.

BU NE UYUM BEYLER...

Demirel hafta içindeki basın toplantısında «Memleketi satıyorlar» diye CHP ağırlıklı hükümeti suçlarlarken, Melicis'te CHP ve AP'li parlamenterler çeşitli konularda büyük bir uyum içinde çalışarak bazı yasaları çıkarıyorlardı.

Örneğin, parlamenterlerin masalarına zam yapmaları büyük bir uyum içinde kabul edildi.

Secim Yasasındaki değişiklikler de gürültülü tartışmaların ardından Parlamento'da yeni bulunmayan bir paratinin seçimiye katılabilmesi için 15 ilde örgütlenmesi koşulu, 20 ile çıkarıldı. Böylece, sosyalist partilerin seçime katılması daha da bir zorlaştırıldı.

EKRANLARDAN "LOTARYACILIK" KALKIYOR...

Demirel, TRT yetkilileri ve yöneticileri hakkında dava açılması için savcılığa başvurdu. TRT Yönetim Kurulu hafta içindeki toplantısında reklamlar konusunda olumlu değişiklikler yaptı. Bundan önce, «Lotaryacılık satış yapana gazetesinin bu konudaki reklamları TV ekranlarında görülmeyecek».

Daha önce TRT Genel Müdürü tarafından hazırlanan «Yapın» etmektir tasarımda «Kupon, karek, etiket toplaması ve kırık, nesli teşvik edilmez. Kırtıya olarak maddi ve manevi değerlerin verileceği veya ürün içinde faydalı ürünün çıkacağı» vadedildi. Bu tasarımda emekçiler ve basını bu konuşma ayıracak tanınıyordu.

TRT Genel Yönetim Kurulu hafta içindeki toplantısında «Basını bu ayıracak»ı son verdi. Artık, ekranlarımızda «Köseyi düşünün, akat sahibi, otomobil sahibi» «papatya burjuva» tasarımları lotaryacılığın dinlenmek zorunda kalmayacaktır.

SİKİYÖNETİM UYGULAMALARI

Geçmiş hafta içinde hemen tüm şöl ve herici yazın organlarının yayımlanması, basılması ve dağıtılması Sikiyönetim Komutanlıklarına yasaklandı. Faşist propaganda yürüten yayımlar ise serbestçe basılıp dağıtılıyor. Bundan önceki dönemde faşist propagandaya girenler olarak yayın Hergünün Yayıncıları Müdürü ve bir yazarı tutuklandı. Bu tutuklamada ise Sikiyönetim Esğüdümü Başkanı'nın «gık hakaret» vardı. «Yazın organları üzerinde sürdürülen susturma kampanyasının yanı sıra, sikiyönetim lımanında çok önce İstanbul'da Merter'de fast-foodların içlediği bir cinayetle protesto edilen gözaltına alınan, ancak hepisi serbest bırakılan 118 gençle ilgili dava Sikiyönetim Mahkemesine devredildi.

118 gençle ilgili hafta içinde yapılan duruşmada, mahkeme heyeti, savcının istediği üzerine protesto eylemlerini, sikiyönetim gerektiren hal olarak değerlendirdi ve dosyanın İstanbul Sikiyönetim Askeri Mahkemesine gönderilmesini için Cumhuriyet Savcısına getirdi kararını aldı.

Bu karar hukukçular arasında tartışmaya yol açtı. Tartışılan, 12 Mart sikiyönetim döneminde

1402 sayılı Sikiyönetim Yasasında yapılan değişikliğin yorumu konusuydu. Bu değişiklik öyle yorumlara açıldı ki, çevre kirlenmesi ile ilgili bir dava da sikiyönetimle devredilebilir.

Her türü uyuma açık bu durum karşısında uygulayıcıların, ilan edilen sikiyönetimin amacı gerektiremediği davranışları gerektirebilir. Hükümet sikiyönetim ilan gerektirmediği eylemlerini önlemek olarak tanımlamış. «Faşist cinayetleri protesto edenleri kovuşturmak ve yargılamak olarak» değil.

YASAK MI, İZNE Mİ BAĞLI?

İstanbul Sikiyönetim Komutanlığı tüm derneklerin genel üye, seminer ve eğitim toplantılarını izne bağladı ama uygulamada farklı tutumlar bu hafta da ortaya çıktı.

Herici Kadınlar Derneği Şişli Şubesi genel üye toplantısı yapılabilmek amacıyla Şişli Emniyet Amirliği aracılığıyla İstanbul Sikiyönetim Komutanlığına izin için başvurdu. 15 gün süreden yapılan başvuruya toplantının yapılacağı belirtilen tarihe kadar bir cevap gelmedi. İKD Şişli Şubesi yöneticileri Şişli Emniyet Amirliğine giderek gerekli izni verip veremediğini sordular. Şişli Emniyet Amirliği, Sikiyönetim Komutanlığından henüz bir cevap gelmediğini belirtti. Sikiyönetim Komutanlığına telefonla soruldu. Henüz bir cevap yoktu.

Şişli Emniyet Amirliği yetkilileri, izin başvurusuna bir cevap gelmediği için toplantının yapılmasını yasakladığını belirtti. Buna yanıt olarak da İKD yöneticilerine verildi. Bunun üzerine İKD Şişli Şubesi yöneticileri genel üye toplantısını iptal etmek zorunda kaldı.

Bu uygulama, bu tür toplantıların izne mi bağlı yoksa yasak mı sorusunu yeniden aklı getirdi.

İKİ GAZETE BAYH TUTUKLANDI

İstanbul'da Aksaray'daki iki gazete satıcısına baskın yapan emniyet görevlileri, «Yasaklanmış yayın» bulunduğu gerekçeyle iki satıcıyı gözaltına aldılar. Oysa bayiler Sikiyönetim Komutanlığı tarafından satış yasaklanan gazete ve dergileri izde etmek üzere paket etmişler ve tezgah altına almışlardı. Satış yapıyorlardı. Aksaray Emniyet Müdürlüğü'ne götürülen gazete satıcıları Bekir Mir-

ÖNEMLİ DUYURU

SAVAŞ YOLU'nun 7 sayısını okurların eline, önemli bir gelişme ile ulaştırıyor. Bu gelişimin nedeni, bildiği gibi, İstanbul Sıkıyinetim Komutanlığı'nın yasaklama kararıdır.

SAVAŞ YOLU'na kararlı, İstanbul ile sınırlı kalan bir olay gibi düşünmemek gerekir. Ya saklama kararını iktisade güncel, bu kararın, teslimini nazif bastırılmak, çevremizin nasıl konuşulmak istendiğini de gösterir.

Oncuk tüm teklifler İstanbul'da yayımlanarak gerçekleştirilebilir. Dönemin koşulları bu olayın nedeni, hemen her yerde insanın yayacak olduğu kısımlardır. Bu arada, **SAVAŞ YOLU** gibi 40 bu basan bir yayını için çok önemli bir başka sorun: dağıtım sorunu ortaya çıkıyor. Dağıtım örgütü, yasaklar ve baskılar karşısında, gazetemin dağıtımını tüm Türkiye'ye de bırakıyor.

SAVAŞ YOLU, yasaları birkakmadı. Bunun aksinde bile geçirmeli, ama bütün bu engelleri yenilmesi için zaman gerekir. **SAVAŞ YOLU**, bu engelleri biribir yendi, ve ancak böylelikle 7. sayımızı sıkıyinetim yasaklamaları dışında kalan bölgelere dağıtılmaya başlanmıştır. Bu arada, **SAVAŞ YOLU** gibi 40 bu basan bir yayını için çok önemli bir başka sorun: dağıtım sorunu ortaya çıkıyor. Dağıtım örgütü, yasaklar ve baskılar karşısında, gazetemin dağıtımını tüm Türkiye'ye de bırakıyor.

SAVAŞ YOLU önmükler, tüm devlet ve demokratik güçleri ve baskılarla karşılaşabiliyor. Ama demokrasi savasımızın, ilmi yasal ve demokratik haklarını koruyarak sürdürmekte kesin olarak kararlıdır.

Saygılarımızla.

rak ve Erkan Sarı daha sonra Emniyet Birinci Şubeye, oradan da Sıkıyinetim Komutanlığına gönderildi. Ki gazete yayılı tutuklanarak Selimiye'de cezasına konuldu.

ODTU'DE KİTAP SERGİSİ KALDIRILDI

Orta Doğu Teknik Üniversitesinde açılan kitap sergisi hafta içinde Ankara'dan gelen bazı jandarmaların baskıları tarafından kaldırıldı. Çeşitli kitapların (titiz) serginin kaldırılmasına itiraz eden 4 genç gözaltına alındı. Bu arada jandarmalar, öğrencilerin üzerine yürüdü. Kimileri eldivenlerle, öğrencileri toplu halde bu uygulamayı protesto ettiler.

ODTU'ye gelen jandarmaların aralarında Savaş Yol'unun da bulunduğu çok sayıda yayın ve kitaba da el koyuldu.

MAOACULAR OLMADAN OLUR MU?

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde üzerinde Savaş Yol'u bulunan bir öğrenci gözaltına alındı. Fakülte Dekanlığı da öğrenciyi bir hafta okuldan uzaklaştırma cezası verdi. İşin ilginç yanı aynı fakülte dekanı, üzerinde 7 tabanca ile yakalanan bir faşiste de bir hafta okuldan uzaklaştırma cezası vermişiydi. Cezayı veren Dekan Profesör Dr. Celal Sungur'un önmükleri seçimlerde CHP'den aday olacağını da gözönünde tutularak, bu edenge politikasına «peş» dediler.

Savaş Yol'u'na; Savaş Yolu okuyunlara karşı saldırdı maoacul da üstlerine döngeli eksenli etmediler.

Fen İleri Müdürüğü'nde Savaş Yolu ve Devrimci Yol gazeteleri satılıyor. Maoacul Savaş Yolu satanlara saldırmak istedi. Ama gereken yanıtı alınca, silah çektiler ve ateş açtılar. Açılan ateş sonucu «Devrimci Yol» gazetesi okuyan bir genç vuruldu.

ZONGULDAK VE YÖRESİNDE TUZAKLAR

Hafta içinde Karadeniz Ereğli İGD ve İGD Şubeleri kapatıldı. İGD Şube Başkanı Hüseyin Taşkınar tutuklandı. İGD'nin kapatılmasına duyulan sert tepki üzerine faşistler de İGD'nin kapatılmasına öne sürerek kent içinde posterlere ve sandırlara grıştılar. Faşist ceteler kent içinde «Komünistler ölümsü», «Kattil Ecevit» diye bağırarak dolaştılar. Zonguldak'ta yayınlanmakta olan Uyanış Gazetesinin Ereğli Bürosuna saldırdılar.

Aynı saatlerde, Zonguldak'ta olaylar çıktı. Üzun süredir ZDDMM'ya gelmeyen faşistler o gün okula polis koruyuculuğunda geldiler. Polislerden cesaret alarak İleri öğrencilere saldırdılar. İGD Zonguldak Şube Saymanı Oktay Sağıkkin 3. kat penceresinden sokağa atıldı ve ağır yaralandı. İleri öğrenciler MP-5 denilen silahlarla ateş açtılar.

Polisler kentte faşistlerle birlikte ilerliyi avını çıktı. Bir otobüs doldurdukları İleri öğrencileri gözaltına aldı.

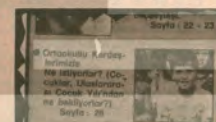
Bu arada sürüklen aranan ve önlene alması istenen tali «Etoplan'da olujun», kimiseyle görüşmeyeceğini söylüyor. Zonguldak valisinin olaylar çıktığında hep aynı tutumunu sürdürdüğünü gözlerden kaçmıyor.

Ote yandan Karabük İGD binasında bir faşist katli yakalandı. İlhami Yılmaz adındaki katilin yakalanmasına üzerine İGD Karabük Şubesi de bir ay kapatıldı. Yöreticileri hakkında soruşturma açıldı belirtildi.

Son olaylar işçilerin yoğun olduğu, ileri bir geleneye sahip Zonguldak ve yöresinde faşistlerin yeni provokasyon ve saldırılar peşinde olduğunu gözler önüne koydu.

12 YAŞINDA ÇOCUK KOMÜNİZM PROPAGANDASI YAPTI

Birleşmiş Milletler tarafından 1979 yılında Uluslararası Çocuk Yılı ilan edilmiş üzerine, Üsteli Gençlik Derneği, çocuklara bir röportaj yaptı.

Birleşmiş Milletler tarafından 1979 yılında Uluslararası Çocuk Yılı ilan edilmiş üzerine, Üsteli Gençlik Derneği, çocuklara bir röportaj yaptı. İsmail Gençlik, «Ortaokul Kurbanı İsmail» başlıklı röportajda, «Çocuklar, «Ulanınlar» diye konuşuyorlar» dedi.

«Ortaokul Kurbanı İsmail» başlıklı röportajda, «Çocuklar, «Ulanınlar» diye konuşuyorlar» dedi. «Komünizm propagandası yaptıkları» gerekçesiyle TOKM'nin 142'nci maddesinde dava açıldı.

Faruk Aslıturk hakkında komünizm propagandası yapıldığı için dava açılmasına neden olan sözleri şöyleydi:

«Biz de sömürünün olmadığ bir ülkede özgürce yaşamak istiyoruz.»

Sömürünün olmadığı bir ülkede hem de özgürce yaşamak isterseniz öylemi?.. Vay komünist.

İSTANBUL Sıkıyinetim Komutanlığının bir bildirisini ile, aralarında Savaş Yolu ve Ürün'ün de bulunduğu 14 yayını İstanbul il sınırları içinde tümüyle yasaklandı. Aradolu'nun çeşitli bölgelerinden gelen haberler, böyle bir yasaklama kararının bulunmadığı illerde de İleri, devrimci yayınlara üzerinde her yönden baskıların yoğunlaşması ve yoğunlaşmakta olduğunu gösteriyor.

26 ARALIK Tlan edilen sıkıyinetim gerekçesi, terörü önlemek ve bizzat Başbakan Ecevit'in açıklamasıyla «demokratik hak ve özgürlükleri korumaktır». Savaş Yolu haftalık gazetesinin temel özelliği nedir sorusuna soruldu. Buna verilmiş cevap, yine «demokratik hak ve özgürlükleri önleme» kadar ve kararlılıkla savunulmasıdır. Bir çelişki mi? Ülkedeki sınıfsal güç dengesindeki bilimler ve sınıf pusulası kullanımlar için ortada hiç bir çelişki yoktur.

İSTANBUL Sıkıyinetim Komutanlığının yasaklama bildirisini, yasaklamamış yayımlar hakkında bölüclük ve benzeri yayınlara taşınmaktadır. Gazetemiz izlemisi olanlar şu gerekçeleri açıkça biliyor. Savaş Yolu bir tek bölüclük yapımıştır; halkımızı bir avuç faşist katli peştesinde ve bir avuç kan emeli yabancu gödülümü sömürücülerden ayırma bölüclüğüdür. Eger bu, yasalara göre; eger bu, Anayasaya göre; eger bu, kamu vicdanına göre suçsa, Savaş Yolu suçludur. Eger bunlar suç değilse, Savaş Yolu orucur bir görevi sürdürmüştür, tüm olanakları kullanarak sürdürcektir.

ÖTE YANDAN, Savaş Yolu'nun ilk sayısından bu sayısına kadar, done döne vurguladığı demokratik güçlerinin, ulusal güçlerinin birliği, Ulusal Demokratik Cephenin sosyalistliğinde olmuştur. Bu Cephe Türkiye'ye yurtsaverlerin, ilerleticilerin, demokratların peşindedir. Bu cephe emperyalist sömürüye ve faşizme karşı cepheci, Türkiye'ye ve Türkiye halkının geleceği, mutluluğu, kurtuluşu ulusal demokratik güçlerin bu cephesinde, bu birliğindedir. Çünkü faşizm ve emperyalizm tüm halkların olduğu gibi halkımızın da ilk ve baş düşmanıdır.

TÜRKİYE de demokrat savasımı veriliyor. Yılırdır süren bir savasım bu. Demokrasi savasımızın başını işçi sınıfı çekiyor. Bu öncülük ederek peşiyor. Çünkü demokrasinin de en tutarlı savunucusu işçi sınıfıdır.

GELİŞEN olaylar, sosyal demokrasinin demokratik anlayışını ilyice ortaya serdi. Zaten kmütl olan demokratik hak ve özgürlüklerden geride pek birşey kalmadığını öğrenen, sosyal demokrasinin demokrat kavramından ne anladığını ilyice merak eder oldular. «Eşgüdüm» kurumu, hükümetin yasal olan haklarını kullanması, sıkıyinetim hükümetine bağlı olduğunu somutlanmas için getirilmiştir. Bu yüzden de MHP'nin, AP'nin aldığı sınırlarına uğru. Sımdı eşgüdüm, bir sıkıyinetim komutanlığının yasaklamasına öteki komutanlıkların da bir süre sonra yasaklamasına bilmecine döndüğü gözdeniyor. MHP'ni, AP'ni, bu yüzden artık pek eşgüdümün lütfi emiyorlar.

GEÇTİĞİMİZ hafta, sıkıyinetim altındaki illerde olduğu kadar, sıkıyinetim dışı illerde de çok çeşitli odaklardan kaynaklanan, çok çeşitli yönlere gelen baskılar ve antidemokratik gelişmeler devam etti. Sıkıyinetimin ilanından bir ay sonra sıkıyinetim gerekçesinin hemen herkes tarafından unutulduğu (1) ilyice görüldü. Hani nerede faşist katiller? Nerede cinayet odakları, cinayet gebekeleri? Sıkıyinetim, demerlerin çaylı toplantılarına varana kadar her türlü etkinkenlikleri, her türlü İleri, demokrat, sol yayını engellemek üzere mi ilan edilmiştir? Bu müddet gerekçesi. Üzun süre bazı küçük burjuva demokratları ve çoğu sosyal demokrat «aman bekleyin, işleri mutlu olun sıkıyinetim faşist gebekeleri dağıtacak» propagandasını yaymışlardı, kendileri de mandırlar buna. HALA bu fikirlerine ısrarlı mıdır? HALA bekliyorlar mı faşist yuvaların üstüne gidileceğini? YA Başbakan Ecevit ne yapıyor? Demokratik hak ve özgürlükleri sıkıyinetimle koruyacağını ilan eden Başbakanın gerekçesi?

YARIN günün çok demokrat sözü edildi ve demokrasi uğruna çok savışıldı. Sımdı artık, işçi sınıfımızın ve onun örgütü gücünün savasına etkin biçimde girmesinden bu yana, demokrasi ve demokrasi savasımı da bilmicimletim kurtuluş durumunda. Bu gün, burjuva demokrasi demek değil, örgütlenmiş örgütlenmiş kimsizlikle kullanılabilmesi demektir. Bunun olmadı, üstelik de, son demokrat kırımlarının da olağanüstü durumlarla yoku edildiği bir ülkede, yeni 12 Martlar eşgüdüm dönülmemesi için, faşist dikta kuruluşu istenen gemeden kendine demokratın, demokrat yandaşının diyen her işçi ve kuruluşun tarih ve namus görevi vardır. Antidemokratik gelişmiş karşısına demokrat adına diklime, demokratik savasına girmek ve bunun vazgeçilmez koşulu olan demokratik güçlerinin birliğini oluşturmaktır, her ne gerekçesi olursa olsun bu birliği baltalamamak, faşist gücüne karşı tavizsizlikle kaçmıamak.

KİMSE «aman bun dokunmasın» dememelidir. Yarın faşizme gelirse sosyal demokrat, liberal, İleri, yurtsaver, sosyalist, komünist, ayrımı yapmasacaktır. Hiç bir zaman yapamamıştır. **12 Mart'ta** sindanları döküldür demokratlar, bilmiş adamları hatırlarlar bunu. Yarın faşizmin gelmesi, bugün demokrasi görevini başkine ve her kuruşunu kararına kararcına verine, getirmeyeceği engellenbilir.

YENİ sözler değil bunlar. Ama içinde yaşadığımız günlerde bize yeni söz değil çok tekrarlınmış doğruların gerekçesizleştirilmesi, uygulanması, hayat bulması gerekiyor. Bize, aynı Türkiye demokrasi gücüne, birlik, kararlılık ve kitlelere güven gerekiyor.

Bu gerekleri yerine getirecek her türlü birlik ve nesnel koşullar vardır.

TRABZON'A DİKAT!

Trabzon ilminde bir oyun gözler önünde sahneleniyor.

Önce Trabzon'a, çeşitli illerden 300 faşist getiriliyor. «Ülkedeki Gençlik İmzalı Etlahad'a Çağrı» bildirisi, Türkiye'nin «Trabzon'da da sükyönetim ilan edilmiş» sözlerinden hemen ardından dağıtılması başlanıyor. Ülküde Gençlik Derneği üyeleri tarafından oyun gözler önünde sahneleniyor.

Önce Trabzon'a, çeşitli illerden 300 faşist getiriliyor. «Ülkedeki Gençlik İmzalı Etlahad'a Çağrı» bildirisi, Türkiye'nin «Trabzon'da da sükyönetim ilan edilmiş» sözlerinden hemen ardından dağıtılması başlanıyor. Ülküde Gençlik Derneği üyeleri tarafından oyun gözler önünde sahneleniyor.

Bildiride, «...Türkiye bugün yeni bir Bedir savaşının öncesini yaşamaktadır. Allah (C.C.) sevgili kulu Peygamber (SAV) efendimizin mislünlarına büyük etken ve işler yaşamalarını öğrettikten gerçekliğinde «küçük etlad»ların da yapılacağına Bedir, Uhut ve nice savaşlarla gösterildi. Bu savaşlar, Faslıların maddelerinin tarzı ve büyük Başbuğu Peygamber (SAV) efendimizin izni olmadır.

Müslümanlar!

GHADSA çağrıldığımda, **KOSUNUZ**'da deyinler.

Bu sırada Trabzon'da saldıran daha da bir yoğunlaşıyor. 11 Ocak günü **TÖB-DER** binası kurlanıyor. Akşamına Öğretmen Hasan Bakıç vuruluyor. Karadeniz Teknik Üniversitesi'ne olan yakınlığına Kalkınma Mahallesi'ne olarak seçen faşistler 15 Ocak günü Orman Fakültesi'nde ilerici öğrencilere saldırıyor. Faslıların silahlı saldırısı sırasında, **Beş Gün Saldırız** isimli bir faşist ölüyor. Bunun üzerine tüm faşistler Vahitliğe kadar bir yürüyüş yapıyorlar. Terör estirmeye, halkı ayıklanmaya yaşıyorlar. Saldırıda yaralanan bir gencin tedavi gördüğü Numune Hastanesi'ni kuşatıyorlar.

Bir kaç gün önce «Etlahad'a Çağrı» bildirisi dağıtılan yakalanan, ancak serbest bırakılan Ahmet Cebî isimli bir faşist 16 Ocak günü Takbahane Camii önünde bir provokasyona kurban oluyor. «Kımlığı» belirlenen kişilerce açılan ateş sonucu ölüyor.

Aynı gün, faşistlerin saldırısı sürüyor. Pazarcıkları Külliyesi Dayanışma Derneği kurlanıyor. **TÖB-DER** üyesi Samsun Acan ve Saadetin Huzare yaralanıyor. Yarım saat sonra Vahit Köknan'ın tam karşısındaki «Halkın Kıtabevne» dahan iki faşist elindekilere silahlarla kitapevne Sabahattin Aka'nın vuruyorlar.

19 Ocak gecesi ise **PÖL-DER** Trabzon Şube Başkanı Mehmet Kesici'nin devrim ettiği okuldan çıkarken kurlanıyor. Ertesi gün **PÖL-DER** üyesi polistör canavandillerinin saldırısı ve Vahit Köknan'ın Birinci Şube Müdürü'nün saldırılarına yaradımı olan bir tutum içine olduklarını belirterek çağırıyorlar. Herici polistör, Vahit ve Emniyet Birinci Şube Müdürü deşirtilmiş. Trabzon'da faşistlerin tezah-

mak istedikleri kitle kırımı önlenemeyeceğini ve kendilerine göre yapılmadığını açıklıyorlar. Vahit Müdir Güney, bunu yanıtlamaya çalışıyor. Müdir Güney'in MHP yanlısı olduğu biliniyor. Eskişehir Vahitliği arasında ilk ziyaret ettiği yerin Ülkü Ocakları olduğu da biliniyor.

SAMSUN'DA DA AYNI ŞEYLER OLUYOR

Trabzon'da tezahlanan kitle kırımının, ayıklanmanın benzeri Samsun'da da sahneye konulmak isteniyor.

«Ülküde Gençlik» meşhur «Etlahad'a Çağrı» bildirisi Samsun'da da dağıtılıyor. Trabzon'dakinden çok az farklarla kaleme alınan bildiride «...Bizim için kaleme kelen farkı kalmadı arktı. Etlahad'ın anlamı işitilm, hissilir, can sağ ileçen vermeziz düşmanına demiyor... Dağıtım yerleri yine aynı camii önlendiriliyor...»

Bu bildiri dağıtılırken, Samsun Emniyet Müdürü Mehmet Özgür da **PÖL-DER** li polistörleri çeşitli illerde sürgüne gönderiyor. **PÖL-DER**

Samsun Şube Başkanı Mehmet Ali Öner ve Şube Sekreteri İrfan Coşkun Çarşamba İlesine Mehmet Kurkan da Vezirköprü'ye sürgün ediliyor.

Neden? Çünkü bu polistör, faşistlerin «Erzenekon Vadisi» ve «Ötügen Mahallesi» adını verdikleri bölgelere baskın yapmış, çeşitli suç işletleri ve üç sıfah ele geçirmişlerdi.

PÖL-DER'li polistör pınpon topu gibi oradan oraya gönderilirken, **PÖL-BİR**'li faşist polistör, katilleri yataklık yapmaya aday oluyorlar.

Samsun Emniyet Müdürü Güne bir ihbar geliyor. Barınampaşa Cezaevi kapaklarının bir katilin Terme İpeçinde gizlendiği bildiriliyor. Başkomiser Süleyman Macid'in başkanlığında **PÖL-BİR** üyelerinden oluşan bir ekip ihbar edilen evi basıyor. Başkomiser evde kurgularına çıkan kışay. «Bizim birimimiz komünistlerin binine bedeldir. Siz söyleyin biz kendimiz saklayalım» diyor...

Bu olup bitenlerden Samsun Emniyet Müdürü Mehmet Özgür'un bilgisi var. Ancak kılı dahi kırılmıyor. Samsun emniyet örgütünü-

de olup bitenler bununla da kalmıyor. Faşist oldukları bilinen karakol polistörlerinden bazıları Emniyet Müdürü tarafından lehtarbar örgütüne yerleştiriliyor.

Samsun'da faşistlerin kitle kırımı hazırlıkları başka olaylarla da somutlanıyor. 19 Ocak gecesi duvarlara yazı yazan faşistler, polistör tarafından kovalanmış MHP'nin yazı resmi yazı organı Heriçin Gazetesi'nin bürosuna kurguluyor. Yapılan aramada, tabanca, şpm, patlayıcı maddeler ve boğma teli bulunuyor.

YENİ KATLIAMLAR ÖLENEBİLECEK Mİ?

Türkes, şu su illerde de sükünetim ilan edilmiş dir. Faslılar hareketin başbuğu ve cinayet çeteleri «Kalkınma» maraşa olduğu gibi sükünetimnin yaygınlaştırıl-

masının kitle kırımından geçtikleri hesaplıyor. Sükünetim dağılmadık çeşitli illerde, kitle kırımının ön hazırlıkları yapıyor.

Trabzon ve Samsun örneğinde görüldüğü gibi, bir yandan «Etlahad çağrılarını yapıyor, diğer yandan, millitlar ve silahlı deplamaları. Aynı zamanda ilerici dürüst polistöre saldırılar düzenleniyor. Sürgüne gönderiliyorlar. **PÖL-DER** liler üyeleri olarak faşist saldırıların önlenmek isteniyor. Tüm bunlar olurken, cinayetler ve provokasyonlar alabildiğine yoğunlaşıyor.

Görevi yeni kitle kırımının önüne geçmek, canını yenilendir, ilerici dürüst güçlenik görevlilerin güvenliği sağlamak ve onlara dürsü göre öknakı tamnak olan hükümet ve İşçileri Bakanlık olup bitenlerden habersiz mi? Habersiziz, bir kez daha uyarıyoruz.

NAZIM KUTLAMALARI...

77. Doğum Yılında aramızdaydı

savaşçı, örgüt adamı, yorulmaz savaşçı, yüce öcan Nazım Hikmet'in doğumunun 77. yılında tüm dünya halklarıyla birlikte, öknak gücü ve ıhriyet günerline olan sarsılmaz inancımızla coşkuyla ele selimiyoruz diyerek coşkun kitleyi selamladı.

Daha sonra sinema emekçisi Semra Özdamar kürsüye geldi. Katıldığı birçoğu ulusal toplantı ve kongrelerde Nazım'ın «büyük ve senterasyonalist» kişiliğine tank olduğunu anılarıyla anlattı. «Nazım dünya emekçilerinin maddesizine katıldığı için, onlarla birlikte yaşadığı için tüm dünyada tanınıyor ve seviliyor» dedi.

Plim sanatçısı Faruk Akan ise «Nazım'ın 77. doğum gününde sizlerle birlikte olmak için duyuruyorum. Yaşasın işçisi sınıfı, Yaşasın **DİSKO** diye kışa bir konuşma yaparak kitleyi selamladı.

Bu arada Meral Taygan'ın sunduğu **Tanya-Partizan** bir/oyunu kitlelerin büyük ilgi ve coşkusunu çekti.

Serfer Tanilli de geceye Londra'da yazdığı bir mesajla katıldı. «Be sayfa da metnini sunduğumuz mesaj, sandıkları onbinlerce ilerici tarafından okundu: «Faşizme Geçit Yok... Nazım Aramızda...»

ADAPAZARI'NDA...

Adapazarında Nazım'ın adına toplantısının **TÖB-DER** düzenledi. Toplantıya Asım Buzkır, Kemal, Salkır ve Şükran Kurdukoç konuk olarak katıldılar. Nazım'ın şmaratın, Nazım'ın savaşımını ele alırken bu tür bir toplantı, Adapazarı'nda ilk kez düzenlendi. Öğretmenlerin dışında, Nazım Hikmet dönemi ve bu dönemdeki faşist baskılara karşı olmuş kişilerle de katılmaları, toplantının bir başka önemli yanındı.

ANKARA'DA, ÖDÜ'DE...

Ankara'da, sükünetim, Nazım Hikmet'in doğum yıldönümünün büyük bir kapalı salon toplantısında kutlanmasına izin vermedi. Ancak **ÖDÜ'DE** ilerici yurtsever gençler 200 kişilim

toplandı; bir törenle işçi sınıfımızın savaşçı Nazım Hikmet'i gene de andılar. Nazım'ın kendisi sesinden şirgillerini dinlendirdi, çeşitli şairlerin gösterdiği toplantıda yapılan konuşmalarda Nazım'ın Türkiye işçi sınıfının örgütlenmesinde ayrı düşünemeyeceği vurgulandı.

MANİSA VE KAYSERİ'DE...

Manisa ve Kayseri'de ise Nazım'ın 77. doğum yılı adına törenler 27 Ocak Cumartesi günü yapılaçağı bildirildi. Dergimiz daha önce baskıyla giriştiğimiz bu törenler hakkında ayrıntılı bilgi veremiyoruz.

Konusmasında, faşizmin ülkemizin kapısını zorladığı, demokrasinin gücünü her zamankinden daha fazla güçlendirdiği gerekçesiyle bir dönemde, yapilan İzmir'deki Nazım haftasının başkanı ve görkemi değinen Enis Coşkun, barış, demokrasi ve bağımsızlık tianıya olanların gücü ve eylem birliği yanında adam atılmalarını zorunlu olarak vurguluyorlar. Barış Derneği'nin bu konuda girişimlerde bulunduğunu açıkladı.

YUNANLILAR KOUKUKLAR...

Üç Yunan antifaşist savaşı anlatıyor

Halkımızın kendi ülkesinde efendi olması için yola çıktık

Spiros Kotçakis

1936'da Yunanistan'da IV. Ogart lıbaşına geldi. Bu faşizmin iktidar olması demekti. Tüm siyasal partiler kapatıldı. Baskılar, yalnızca komünistler değil, tüm demokratik hareketleri de hedef aldı. Herkes özgürlük için savaşa başladı. Bütün evler, emperyalizme ve faşizme karşı kalelere dönüştürüldü.

Vassilis Pulas

En iyi kadrolar tutuklandı. İtalyan ve Alman faşistleri ülkeye dilediklerini yapıyorlardı. Çağrımın, halk arasında büyük yankı uyandırdı. Herkes özgürlük için savaşa başladı. Bütün evler, emperyalizme ve faşizme karşı kalelere dönüştürüldü.

Sula Karanika

Yunan direnişi örgütlenme yoluna girdi. Baskılar, işkenceler, zorur buna engelleyemedi. Bu dönemde en önemli olay, 300 tutuklunun kaçması olayıdır. Komünist Partisi yeniden örgütlenildi ve birliği sağlama yolunda, önemli adlımların atılmasına yön gösterildi.

Spiros Kotçakis

Faşizmin iktidar olması, Yunanistan'ın İtalyan ve Alman faşistlerinin açtıkları bir alana dönüşmesi, ülkeye çok büyük zarar verdi. Bu nedenle mahallelerde, işyerlerinde farklı siyasal partiler destekleyen ya da farklı düşüncelere sahip olan kişilerle çoktan eşyem birliği ilgilendiler. Sorun, tabandaki bu birliği, tavanda da sağlamaktır.

Vassilis Pulas

1941 yılı Temmuzunda İşçilerin Ulusal Direniş Cephesi kuruldu. Böylece işçilerin birliği sağlanmıştır. Önemli bir adım atmış olduk. 27 Eylül 1941'de de Ulusal Kurtuluş Cephesi, EAM kuruldu. Bu cephe, Komünist Parti, Sosyalist Parti, Çiftçi Partisi, Sosyal Demokrat Birlik yer aldılar. Cephe, faşizme ve emperyalizme mücadele eden her sınıfı dâhil bir örgüt kurulmasına karar verdi. ELAS, Yunanistan Halk Kurtuluş Ordusu kurulduğundan itibaren çağ gibi bildi.

Sula Karanika

EAM'ı yalnızca bir kuruluş hareketi olarak ele almak yanlıştır. O, bir demokras hareketiydi, sosyal bir program vardı, iktidarın halkın eline geçmesini, halkın kendi kendisinin 'efendisi' olmasını savunuyordu. Yalnızca emperyalizme, faşizme ve Türkiye olarak efendi kelimesini kullanıyordu. 1942 ilkbaharında ilk savaşlar başladı.

Spiros Kotçakis

Östetik de çok kanlı savaşlar. Ülkeyi kendi geleceği için özgürlük için işbirliği yaparak, hericel hareketle bastırarak için her yolu denedi. Bu arada Almanların öne çıktığında bir süre Sovyetler, 3 bölüme bölünmüş olan EAM ve ELAS, 3 bölüme bölündü. Bunlar...

Vassilis Pulas

Bunlar, yalnızca ölüm ve işkence taburcuları değildi. Yunan halkının, Hitler faşizminin fabrikalarında köleler gibi çalıştırılmaları sağlanmak için de görevlendirilmişlerdi. Listeler yapıldı. İşçiler, köylüler, adamlar, gençler Güneş Taburlarının zorurlu faşizme hımne ettirilerek için kamplarda toplanıyor.

Yunonistan yurtseverleri, hericileri, komünistleri, ikinci Dünya Savaşı yıllarında işgalci Nazilere ve işbirlikçi faşist güçlere karşı Yunonistan halkının kitle halinde katıldığı yığı bir savaş verdiler. Bu bir Cephe savaşı oldu. Yurtsever güçler Ulusal Kurtuluş Cephe'si AEM'nin bayrağı altında birleştiler. Savaş Yolu, faşizme ve emperyalizme karşı savaşımı, toplum kamplarında yatmış ve bugün de ülkesinin başmızlık ve demokras savaşımından kopemış üç Yunanlı direnişçiyi, özellikle EAM'nı kuruluşu, savaşımı ve sonraki gelişmeler konusunda sorular yöneltti.

Yunan Ulusal Direniş Pan Halkın Birliği ve Direniş Birlikleri Koordinasyon Komitesi Başkanı, Uluslararası Direniş Federasyonu (FIR) İkinci Başkan Spiros KOTÇAKIS, Aynı örgütlerin Genel Sekreteri FIR Genel Kurulu üyesi Vassilis PULLAS, aynı örgütlerin Yönetim Kurulu üyesi ve Kadın Direniş Komitesi Başkanı Sula KARANIK, Savaş Yolu nun sorularının cevaplandırıldı.

Spiros Kotçakis (kara gözlüklü) ve Vassilis Pulas (beyaz gözlüklü) FIR Kongresi'ne katılmak üzere Moskova'da karşılanıyorlar...

Sula Karanika:

EAM bu kahepece girişime karşı büyük gösteriler düzenledi. 5 Mart 1943'deki ilk kitle gösterisine, 200 bin kişi katılmıştı. Atina'da Çalışma Bakanına bir saldırı düzenlendi. Almanya'ya gönderilecek kişiler listeleri ele geçirildi ve yakıldı. Gösteriler, tüm kentlere yayıldı. 22 Temmuz 1943'te Atina'da düzenlenen kitle gösterisine 500 binin üzerinde insan katıldı. Üstelik de ölüm, işkence ve tutuklanma pahasına.

Spiros Kotçakis:

Özlemler, EAM'ın kurulduğu ilk yıl, açıkla savaşım yılı oldu. Faşizm, açlık, yokluk demektir. Bunu biz çok iyi biliriz. 1941'de Yunanistan'da 600 bin kişi açlıktan ölmüştür.

1942. Kitle gösterilerinin hızla yükseldiği, hayatta kalma savaşımının öne çıktığı dönemdi.

1943 ise bizim zafer yılıydı. Güneşli Taburlarının her yerde bozguna uğratıldığı, Yurttaşlarımızın Almanya'ya Hitler'in toplama kamplarında savaş makinesi tirmeye gönderilmelerini engelledi. O zamanlar 7 milyon nüfusa olan ülkeye yalnızca 10 bin kişi gönderilebildi. Onların büyük bir bölümü de savaş yolda kalmayı başardılar.

1944 ilkbaharında, zafere yaklaşılmıştı. EAM ve ELAS, 7 milyon nüfusa ülkeye 3 milyon 800 bin kişiyi örgütleyebilmisti.

Sula Karanika:

Sosyal programının uygulanması için çok önemli adım attık. Dörtte üçünü emperyalizmden ve faşizmden kurtardığımız ülkeye, ilk kez demokras seçimler yapıldı. Ulusal Kurtuluş Siyasal Komitesi oluşturuldu. Kadınlara, ilk kez okullarında, İşletmeler, işçilerin yönetimine verildi. Toprak reformu yapıldı. Halk mah-

kemeleri kuruldu. Evet, kendi kendimizin efendisi olma yolunda çok önemli adlımlar atmıştık.

Spiros Kotçakis:

Öylesine güçlüydük ki, yönetimi hemen ele alabilecektik durumdumuyduk. Bu arada anti-faşist koalisyonunda yer alan İngiltere, hükümet le biz aramızda arabuluculuk rolüne savandı. Ve biz de onun bu rolü üstlenmesine göz yumduk. Bu yolla tüm erkin bizim elimize düşen çabuk ve daha kolay geçecekti sandık.

1944 Mayıs'da Lübnan Anlaşması'nı imzaladık. Bu anlaşma uyarınca, Yunan direnişin kuvvetleri, hükümetin emrine serfilirdi. 1944'ten Eylül'deki Gazeta Anlaşması, daha da kötüydü. Kuvvetlerimizin bağımsızlığına Genel Acılı adı bir İngiliz getirilirdi. İngilizler bir ultimatum verdiler. Tüm kuvvetlerimiz dağıtılmaya istidiler. 60 bin İngiliz asker, Yunanistan'a girdi. Alman gübnekti savaş, 33 bin erdirdi. 1945 Martında Varlık Anlaşması imzalandı. İngilizler, genel aç ılar edeklerini tahahüt ediyorlardı. Ama 100 binlerce kişi tutuldu. İdam edildi, işkencelerde can verdi. Yalnızca resmi verilerde göre, yargılananların sayısı 80 bindi. Bu, en dersler halkına ve tüm dünyaya emperyalizmin hiçbir zaman verdiğisiydi tutunuyacağı. Bu emperyalizme güven olmayacağı, anti-faşist koalisyonun yer alan hericilerin yaptığı gibi faşizmi destekleyip bizzat askerle müdahalede bulunacağını göstermiştir.

Vassilis Pulas:

Buna karşın bir yıl sonra yeniden toparlandık. 1946'da yeni bir direniş örgütlenildi ve bu kez Demokratik Ördü kuruldu. Komünistler, bu direnişin de öncüleriydi. 3,5 yıl çarpıştı. Demokras için, bağımsızlık için yılmadan savaşık. Hicrib Yunan Demokratik Ördü'ya silah çekmedik. Ancak düşman çok üstündü. 12 düşman

taburcunu yoketmiştir, ama sonunda yenildi.

Sula Karanika:

İlk etapta 7500 kişi idam edildi. 15 bin kişi idama mahkum oldu. Ben, idama mahkum oldum ve 19 yıl yatım. Vassilis, eski bir subaydı. O nedenle o da idama mahkum edilmedi aramızdaydı. O da 19 yıl toplama kamplarında kaldı. Spiros ELAS 1. Bölge Ördü'nün Komutanı idi. O, bir yıl geç yakalandığı için, nasbina 18 yıl düştü.

İdama mahkum kadınlar kugusunda bir tek yeşilcik, avındaki palmiye ağacıydı. Toplantılarımız, politik çalışmalarımız, eğlencelerimiz onun etrafında yapıydık. Umudumuzu hiçbir zaman yitirmedik. Ve 1968'de kurtulduk. 200 antifaşist savaşımın şehit olduğu Akropolis kulliamı, Makronisos Adasındaki işkenceler, yalnızca azimimiz bileti. Metakass yönetici, Halk Albaylar Cuntası da bizleri, ülkeye ilk anti-faşist, anti-emperyalizist savaşımı çok edemedi.

Vassilis Pulas:

Yunanistan halkı, emperyalizmden ve faşizmden çok çekmiştir. Bugün hala Metakass döneminde. Albaylar Cuntası döneminden kalma yasalar yürürlüktedir. Antifaşist savaşım, engellenmek anlamı ve içerdiği sapırlıklara istenmektedir.

Spiros Kotçakis

Bütün bunlara karşın, görüşürsünüz bugün de varız. Örgütümüzün sayıya büro ve sayısız üyesi var. Faşizm ve emperyalizm, Yunan direniş savaşçılarını yokesmede. Şimdi, deneyimlerimiz gençlere aktarma, onlara yön gösterme görevini yerine getiriyoruz. Direniş savaşçılarının ekonomik, sosyal sorunlarını çözümlerine için çalışyoruz. İş bulmaktan, sahat savaşçıların yaşamını sağlamaya dek sayısız çabamız var. Bu arada Demokratik Ördü mensubu olan ve sosyal list ölkelerde yaşayan, 35 bin yurttaşımızın ülkemize dönmelerini için girişimlerimiz yoğunlaşmıştır.

Ege Ekici Tütün Piyasası açılırken...

SÖZ, ÜRETİCİ KÖ...

Her yılın ilk ayının sonlarına doğru gazetelerde tütün otlarını, Ege Ekici tütün piyasasının açılışı, tütün baş fiyatı, tütün tabanı fiyatı, tüccar-Tekel-üretici ilişkileri ustuna haberler çıkmaya başlar. Ocak ayı sonunda yada Şubat başında ise Ticaret Bakanı bir Ege kasabasında fiyatı açıklar, fiyatın açıklandığı sırada dokümanlarda Tekel, tütün baş fiyatını açıklar. Fiyatın açıklandığı sırada binalarda üretilen tütün baş fiyatını açıklar. Fiyatın açıklanacağı anda esnek usule devreye giren bir sesizlik olur. Ardından da bir homurdur başlar. Üretici bir kere daha Tekel (Devlet) Tüccar (Tütün ihracat tekelileri ve ABD) kıskacına düşmüşlüğü bilince çıkarır. Ardından gazetelerde piyasa ile ilgili haberler her gün küçükleme yerler ve bir hafta kadar sonra, Gümrük ve Tekel Bakanlığı kaynaklı resmi haberlerle konu kapanır: «Bu yıl şu kadar milyon tonluk Ege ekici tütün piyasası açılmış, rekoltenin yüzde şu kadarı Tekel, şu kadarı da tüccar tarafından alınmış ve üreticinin eline toplam şu kadar milyon (yada milyar) lira geçmiştir...»

Sonra Ege'de onbinlerce üretici köyünün 18 aylık emek ürününü üzerinde tezgahlanan sümürüomberi küllendirilir. Yeni yıla kadar... Ve bu böyle sürer gider.

Soruy Yolu bu sayısında uzun uzun sosyal veriler sunarak, incelemeler yayınlıyorak «Tütün Soysunuunun sağlemek yoluna girmeyi. Bilinçlenen ve bilinçlendirilen üreticilerin Ege üretici köyleri sorunu olanca çabokluğu ile ve agr'ın sözleriyle gözler önüne seriyor. Evet... Ege Ekici Tütün Piyasası açılırken söz, geçimini tütüncülüğe sağlayan üretici köylünün...

TÜTÜN ÜRETİCİLERİ KONUSUYOR

Rüstem KARAN

İSTA Haber Merkezi

Dereköy (Akhisar) Muhtarı

"Ben çocukluğumdan beri tütüncüyüm!"

Ben çocukluğumdan beri tütüncüyüm. Tütün üretiminde geceler çok çok üç saat uyuylabiliriz. Geceimiz, gündüzümüz belli değil. Tekel alınmaz faydalar, ama zararın elinden tütün geçilmiyor. Bu kır gününde, Tekel'in kapısında üç dört gün bekliyoruz. Banka faizleri desen, çok yüksek bizim için. Tütün Satış Kooperatiflerinin oluşturulması zorunlu. Bunlar üretici lehine çıkarılmalı. Bu sebeplerle bu yılki baş fiyat mutlaka 80 liradan fazla olmalıdır.

Mümin DALGIÇ
Dereköy (Akhisar)

"Hükümet IMF'yi dinlediği kadar halkı da dinlesin..."

— Efendim, taban fiyat 70, baş fiyat 100 lira olmalı. Ama bununla da bitmez. Bir kere tütüncülerimizin randımanları önceden bildirilmediğinden, eh, bizlerde örgütlenmiş olsaydı, tüccarların tuzağına düşürülmez, tüccar tamamen belirsiz zamanda ve çok geç ödediği paralarını, ayrıca banka kalfi istiyor. Fakir üreticiler çok zorluk çekiyor.

Bu hükümetten şunu istiyoruz: halka verdiği sözü yerine getirsin bu hükümet IMF'yi dinlediği kadar halkı da dinlesin. Biz bu hükümetten her mizingine gittik. Mitinglerde böyle davranacaklarını söylüyorlardı. Haydi bakalım. Aracı tekel kalksın, üreticiler korunsun, diyorlardı. Görülmü bakalım. Biz bunu istiyoruz. Çarçım efendim, çarçım: örgütlenmektedir. Başka çıkar yolunuz yok bizim. Köy Koop nasil sayıncılıkla uğraşmayın, traktörün gi-

bi tütün kooperatifleri kurulmalıdır. Böylece kendi malımızı kendimiz ihraç ederiz. Kâr da bize kalır. Bak efendim, biz bu hükümetten önce umutluyduk, fakat umutlarımız kırıldı. Yabancı devletlerden alınan emirlerle, piyasadan sonra devallıyosun yapılmış söylüyorlar. Elin o zaman gene biz yandı. Bizden verilen paranın değeri iki kat düşünce, somürü de iki kat daha artacak. Türkiye Amerikan teğeline takılmış. IMF'nin emirlerine göre hareket ediyor. Hayat pahalılığı dayanılmaz gibi değil. Bir Sümerbank vardı güvendiğimiz, o da her şeyi lot atış pahası yapıtı... Gerisini siz düşünün artık.

Şerafettin ARABACI
Medar Kasabası (Manisa)

"...Yani yalan söylemeye zorlanıyoruz. Söylüyoruz mecburi."

— Şimdi, banka tütün için 1940'larda çıkış bir kanuna göre kredi veriyor. Bir dönüm de eksen, 50 bin dönüm de ekse aynı hesaba, dönüm başına aynı kredi veriliyor. Verdikleri devdi katalak. Yalnız, 6 yıldan fazla söylemek zorunda kalıyoruz. 19 dönüm ektikse 20 dönüm demek zorunda kalıyoruz. Yani yalan söylemeye zorlanıyoruz. Üstelik bize verilen, hal gibi zıval kredi ama, ticari kredi olarak veriliyor. Yeni fakir daha yoksun. Buradan da somürülüyor senin anlayacağın.

— Sonra, bak, bir başka somürü tuzağı daha. Tekel tütünü balyalarken küllandığımızı çulu, çuval, ipi, kırnapi bize geri veriyor. Bunlar için para da ödemiyor. Sonra bunları tüccara satıyoruz. Biz de tüccardan alıyoruz. İşte sana çifte kavrunmuş somürü daha... — Çare mi? Tütün üreticileri ülkede çapında, siyasi farkınlık gözetmek-

sizin önce köylü derneklerinde, sonra da kooperatiflerde örgütlenmel. Çaremiiz örgütlenme. Çünkü biz üreticilerin derdleri hep birar.

Fehmi KARALAR
Gölmarmara Kasabası (Manisa)

"Tüccar, Tekel'in fiyatlarını daima önceden öğreniyor..."

— Doğduğumdan beri tütün işindeyim ben. Kendi tarlam yok. İcairiyorum. Dönüm başına benim masrafım, 13.300 lirayı buldu. Bu durumda tütün baş fiyatı 90 lira olmalı. Tütüncülüğe üreticinin hakkı korunmaz. Üreticinin söz hakkı yok ki, Tekel Bakanlığa hiç bir zaman üreticiler baş fiyatın ne kadar olmasını sormamıştır. Çünkü Tekel'e tüccar işbirliği oluyor. Tüccar, Tekel'in fiyatlarını daima önceden öğreniyor. Ana göre de fiyat veriyor.

— Çaresi? Çaresi tütünü üreticiler örgütlenmeli, kooperatif kurulmalıdır. Başka çare yok. Bu hükümet de bir şey yapamadı: Eski Hamam eskî tas. Üreticiler verilen sözler tutulmadıktan sonra...

Ali YILDIRIM
Gölmarmara Kasabası (Manisa)

"Hani bir söz var: Bir elin sesi var, iki elin sesi var..."

— Biz tütün üreticileri korunmuyoruz. Çünkü fiyatı tesbitinde, biz arayan soğan yok. Gölp tüccarları fiyatı tesbit ediyorlar. Tüccar, bizim, tütüncümüzü mecburen satacağımızı biliyor. Zaten onun kişi borcumuz var. Tüccara da borcumuz var.

— Biz tütüncülerimizin kaç randıman olduğunu biliyoruz. Ekspertler geliyor, bideden saklı bir şeyler çıkartıyor fiyatı. Halbuki fiyatlar, randıman bizim başına olsa, biz de randımanımızla bilesek... Diyelim, randıman başına fiyat bir liradır. Benim tütümlüm 60 randıman ise demek ki 60 liradan verileceğiz. İşte, tüccar bizim bu bilgizliğimizi faydalanıyor. Birlik olamazsınızdan yararlanıyor. Ben tütüncü arkadaşlarımız kooperatifleşmelerini

öğütlerim. Kooperatif ama hiç bir siyasî partinin güdümünde olmayan kooperatifler... Hani bir söz var: Bir elin sesi var, iki elin sesi var...

Mehmet PAKSOY
Dereköy (Akhisar)

"Tütün kırma mevsiminde, evde cenazen olsa bakamazsın..."

— Boy, tütüncülüğ dediğin bir yıl değil, bir buçuk yıl sürer. Hele tütün kırma mevsiminde evde cenazen olsa bakamazsın. Tarlada tütünün yanar çünkü. Tekel almaları faydalı belki ama bu faydası galiba bir, biz görmüyoruz...

Orhan KIVRAK
CHP Akhisar
Gençlik Kolu Başkanı

"Tütün üreticisinin demokratik halk kooperatifinde örgütlenmesi için ilerli..."

— Her yıl tütün piyasası açılınca önce basında yazılar ve görüşler dile getirilir. Ne var ki bunlara rağmen somürü ortadan kaldırılmı. Biz diyoruz ki tütün somürüsüne karşı olan tüm güçlerin, demokratik kitle örgütlerinin, siyasi partilerin, üreticilerin ekonomik, demokratik çıkarları doğrultusunda öne sürdükleri görüşleri hayata geçirmeli, bu amaçla seçim birliği için alınmalı acil bir görüldür. 1196 sayılı Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri ve Türkiye Tütün

ÖYLÜNÜN!

Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği Yasası bir an önce İlerlik kazanmalı, hayata geçirilmelidir. Bunu ön koşul olarak görmekteyiz. Üreticinin yanında oturanı seçtiğimiz hükümetimizin her türlü önemle alakalı faaliyetinin yanında kesin tavır alınması bütün üreticileri adına istiyoruz. 1979 yılı içinde partimizin, üretici kuruluşlarının demokratik kitle örgütlerinin katılacağı Ulusal Tütün Kurultayı'nın toplanması için girişimde bulunmasını istiyoruz. Tütünde sömürdeyene... Yasasın bütün üreticilerinin eylem birliği... Tütün üreticilerinin demokratik kitle kooperatiflerine örgütlenmesi için leri...

Rıza Hulki AKER Sünnetçiler Köyü (Akhisar)

"Bize sözle efendi değil de yaşadığımız hayatta efendi gözüyle bakılmalıdır..."

— 61 yaşındayım. 40 yıldır tütün ekirim. Bir buçuk yıl süren tütünçülüğüm. Yani gelecek yıl ekocümün tütünün tohumunu gökten ekici. Fideletti simidlerde yetiştiriyoruz. Çok zahmetlidir tütün. Çoek gibi bakılmı ister.

— Hükümet baş ve taban fiyatı önceden açıklaması olsaydı bugün bu şekilde korkuyuz ekemedik. Sirtımızdan tüccarın milyonları vuruyor. Tekel bize güvencik verse... Vermiyor. Tütünümsüz düşük fiyatla elimizden çıkman diyer, elimizde kalman diyer, tüccara gidiyoruz. Tüccar, sanki Tekel çok düşük fiyat verecekmiş gibi sayılabar kendi adamını le yayıyor. Tütünümsüz böylece düşük fiyatla alıyorlar... Arından da bir devaldıysan, Geceen yıl biz tütünümsüz sattıktan sonra paramız değeri düşürüldü. Biz çok fakir duruma düştük. Bütün bunları Manis milletvekillerimiz lettik. Hasan Ali Dağlı ile Hasan Zengin bize söz verdiler. Taban ve baş fiyat önceden açıklansın dedik, paramız değeri düşürüldü dedik. Bize söz verdiler. Böyle olacak dediler. Bekliyoruz şimdi biz... Bakalım göreceğiz...

— Şimdilik hükümetin vereceği baş ve taban fiyatını umutluyuz. Ama vermesee güvenilmeli de, inancımız da umudumuz da yitiririz. Bize, sözle efendi değil de yaşadığımız hayatta efendi gözüyle bakılmalıdır.

Egeli tütün üreticisi köylülerin

güncel istemleri

- Taban fiyat 75, baş fiyat en az 95 lira olmalıdır
- Tütün Tarım Satış Kooperatifleri bir an önce kurulmalıdır
- Tütün baş ve taban fiyatının saptanmasında tütün üreticisinin söz hakkı olmalıdır.
- Tütün piyasası kopaktından sonra devalüsyona gidilmemelidir.
- Tütün olmanında rand.man başına birim fiyat uygulanmalıdır
- Tekel taban ve baş fiyat önceden açıklanmalıdır

- 1979'da üretici kuruluşların katıldığı Ulusal Tütün Kurultayı toplanmalıdır.
- Tekel ekserileri, tütün randmanlarını üreticiden saklamadan saptamalıdır
- Banko kredileri dönüm başına en az bin liraya ckmalıdır
- Banka kredisinde ticari kredi değil, zıral kredi sistemi yürütülmeli ve faiz bu orandan hesaplanmalıdır.

Tütünde herkesin

söz hakkı var, yalnız üreticinin yok!

Ege Köy-Der Başkanı Talip Aslan ile bir söyleşi

Üzümü, inciri, pamuk üreticileri gibi TALİP ya da KÖY-KOOP üyelerinde örgütlenme çağırıyor. Buna karşılık tütün üreticisi ha da örgütlenmezden önce, tüm Ege köylülerinin demokratik kitle örgütü Ege Köy-Der simdi bu yarıya narmak bastı. Ege köylüklerinde örgütlenme bilinci bütün üreticileri arasında da çıkı gibi yayıyor.

SAVAS YOLU, Ege Köy-Der Başkanı Talip Aslan ile İSTA Haber Ajansı Ege Bölgesi Temsilcilerinin yapıldı bir söyleşi yapıyor. Talip Aslan'ın cevaplarınına TUCÜN Sorunu üstüne hiç bilgilisi olmayan okuyucularımıza bile yeterli bilgilenmeyi sağlayacağı kanısındayız.

İSTA — Ege Köy-Der olarak tütün taban fiyatı ve baş fiyatlar konusundaki görüşleriniz nelerdir? Talip Aslan — Öncelikle şunu açıklanması için verir. Ben kendim de bir tütün üreticisiyim. Tütün üreticileri olarak sorunları yakından biliyorum. Bunun yanısıra örgütümüz Köy-Der gerek tütün ve gerekse diğer tarım ürünleri konusunda çok geniş bir çalışma içindeyiz. Üretici köylüler, yakını sorunlarından hareketle hedef gösteriyoruz. Onları uyarıyoruz. Bizim araştırmalarımıza ne çeşitli tütün merkezlerinde yaptığımız anketler şunu gösteriyor: Baş ve taban fiyat 75 lira olmalı. Baş fiyat ise 95 liradan aşağı olmalıdır.

İSTA — Sayın Aslan tütün üreticilerinin ve örgütünüzün bu talebi hangi verilere dayanıyor? Talip Aslan — Anlatalım: Bir kere 1978 örneğinin ortalaması maliyeti kılı başına 68 liradır. Geçen yıl bu 55 lira dolayında idi.

Bu neden oluyor? Esas olarak taban güdülleri bedava, ilaç, nesnelon, ip, çuval gibi maddelerin fiyatlarındaki yüzde 100'e varan artışlardır.

Bütün bunların etkisiyle bir dönüme maliyeti 6-7 bin liraya ulaşmıştır. İşte üreticinin alın

güdü koruyabimesi ve borçsuz olarak seneye ötime devam edebilmesi için taban fiyatın 75 liradan aşağı düşmesini ve baş fiyatın da 95 lira olması istiyoruz. Örgütümüz ve üreticiler istiyor bunu...

İSTA — Sayın Aslan kredi uygulaması konusunda tütün üreticilerinin istemleri nelerdir? Talip Aslan — Efendim açıklası mevcut kredi mekanizması tamamen üreticilerin aleyhindedir. Milyarlarca kredi 30 kadar büyük tüccara, aracıya ve yabancı tekel peşkes çekilmektedir.

Yukarda söyledim, Bugün bir dönüme tütün için 6-7 bin lira harcama yapıyoruz. Buna karşı Zirats Bankası kee lira verir bizim için? Sadece 450 TL... Bu da tam değil. Çünkü krediyi ilk olarak alan veya para vermiş olan tütün üreticilerinin kredileri düşürülmekte veya kesilmektedir. Dahaası var. Kredi verilirken üreticiler zincirleme birbirlerine kefil ediliyor. Durum budur.

İSTA — Üreticilerin Tekelden şikayetleri nelerdir? Tekelin taban ve baş fiyat uygulaması pratikte nasıl işliyor? Talip Aslan — Efendim, Tekel güttüğü politikayla tamamen yerli ve yabancı bütün kumpanyalarına hizmet ediyor.

Söyle: Bir kere Tekel randman tesbitini kılı tutuyor. Kime karşı? Üretici gözüyle karşı. Ama tüccarın bunu çok önceden öğreniyorlar. Hem de Tekel'den. Onun için önceden piyasaya dalyıyor. Tekel randman tesbitini zamansızda açıkladığı gibi piyasayı da geç alıyor. Öte yandan ilan edilen baş fiyat da üreticiler için pratikte hiç anlam taşımıyor. Çünkü, Tekel'de birke üreticiden baş fiyat ıncinden alın yapıyor, sonra fiyatları istediği kadar düşüyor. Buna denetleyici bir mekanizma bile yoktur. Yani tütün üreticisi Tekel ekserilerinin ve birkaç büyük tüccarın insafına terk edilmiş durumdadır.

İSTA — Sayın Aslan «Yaprak Avansı denen şey nedir? Bunun

üreticije ciddi bir katkısı var mı? Talip Aslan — Yaprak avansı 1974 yılında Ecevit hükümeti zamanında üreticilere ödenneye bağlandı. Tekel tarafından ve kilo başına 2.5 lira olmak üzere. Bu fiyat 1977 yılına kadar değişmedi. 1978'de ise 4 liraya çıkarıldı. Biz çeşitli tütün üretim merkezlerinde ve özellikle Akhisar, Gördes, Saruhanlı, Kırkağaç, Turgutlu, Çumraoğlu, Torbalı, Kemalpaşa, Bergama ve Seferihisar'da anketler düzenledik. Üreticilerin hemen hepsi, yaprak avansını 10 lira olması istiyorlar. Çünkü verilen avans ancak bir çoğunluk ilkokul giderlerini bile zor karşılayacak kadardır.

İSTA — Sayın Aslan, Tütün Tarım Kanunu ve Milli Tütün Komitesi konusunda örgütsel çalışmalarınız var mı? Bu konuda konuşalım. Talip Aslan — Evet, bu konularda biz Ege Köy-Der olarak çok yönlü bir çalışma içindeyiz. Bir kere 1177 sayılı Tütün Tarım Kanunu'nda, tohumun, Tarım Bakanlığınca islah edileceği ve fidelerin paralı olarak üreticilere verileceği belirtiliyor. Oysa bu hayata geçmiyor.

İkinci olarak 1196 sayılı Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Kanunu var. Fakat bu da işlemiyor. Biz Ege Köy-Der olarak bunların iletidekte hayata geçmesini istiyoruz. Bunlar olmadan Milli Tütün Komitesi'nin toplanması üretici için anlamsızdır. Çünkü Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ve Bölge Birlikleri bu konularda yer almazdı. Eğer, komite, üreticiden yana değil, tüccardan yana bir okey olarsakır.

Ege Köy-Der olarak biz, sorunun peşini bırakmayacağız. Söz konusu kooperatifin hayata geçmesi için yoğun bir çalışma içindeyiz. Ege Köy-Der, küçük ve orta üreticilerin haklarını savunan bir örgüttür. Üretici köylülerin örgütleniş haklarını kayıtlarabilir. Bu örgütlenme için KÖY-KOOP'ın dayanışma içinde savaşımlarını yükseltmeye kararız.

dünyadan

iran'da, kim kimi?

İran'da kim, kimi? sorusu, gazetemiz okuyucularına girenler her zamanından daha fazla gündemdeydi. Humeyni'nin İran'a dönmesi bekleniyordu, milyonlarca kişi Humeyni'yi karşılamaya hazırlanıyordu. Çarşamba günü, Humeyni'yi Paris'ten getirecek uçanın hareketini engellemek ve terör yaratmak üzere, Başbakan Şahpur Bahadırî'nin emriyle ülkedeki tüm havaalanları askerlerce işgal edildi.

İran, «kim kimi» sorusunun cevabını vereceği ana hızla yaklaşıyor. O an yaklaşıncaya, çeşitli toplumsal görüş ve siyasal çizimler büyük bir hareketlilik içindeydi. Olaylar ne yönde gelişirse gelişsin, son günlerdeki gelişmelerin iki noktası özellikle ilgi çekiyor. Birincisi, Humeyni'nin İran'a dönmemesini kestirilemeyecek ve kitlelerin kararlı savaşımı sonucunda en geçtiği, emperyalizmin belli bir gerileme içine girmediğini göstermesinden sonra, «solcu» olduğu ileri sürülen bazı grup-kuruluşların destekleri ve bunların Humeyni'yi destekleyen geniş kitlelere çatışması. İkincisi de, bu olayların hemen ardından TUDEH'nin yaptığı açıklamalar ve çabaları.

TUDEH, söze «solun» kitlelere çatıştığı haberinden sonra yaptığı açıklamada TUDEH'nin istemlerini ve vaatlerini de Humeyni'lerin istemleriyle uyutmuş, bu yüzden TUDEH'nin Humeyni'yi desteklediğini bildirdi. Böylece, emperyalizmi çok memnun eden «solcular» dillerine çatıştı» mesajı, İran işçi sınıfı partisi tarafından yapıldı. Hemen ardından Humeyni'nin, macru-maceracı grup-kuruluşların CIA ve SAVAK tarafından düzenlenmiş bir gösteri olarak nitelendirildiği de unutmamak gerek. Yine TUDEH'nin açıklamasının önemli ve üzerinde dikkatlenmesi gereken yanı, devrimci durumun bildirildiği anda, dar ve sektek tavırların rahbet edilmesini gereken tavırlar olduğunu, somut koşulların somut tahlihi ve ulusal güçlerin eşgeli kavranılmasını esaslanarak, bileceğini açıkça ortaya koymasıydı. TUDEH bir süre önce de, durumun gerektiği çabaları yapmış ve halki beliren koşullar ve bastırın emperyalizmi güdümlü askeri darbe ihtimali karşısında yeni savaşım biçimlerine hazır olmasına çağırması. Bu çağrı da, işçi sınıfı partisinin, içinde yaşayan anı tüm boyutlarıyla iyi değerlendiren bu tüm savaşım biçimlerini göstermesini, etkin erkenden, yarın geçi diyebilmesinin güncel bir öneriydi.

Ote yandan, emperyalist haber alma örgütlerinin çarpıtılmış haberlerinde solcu gruplar Humeyni yandaşlarıyla çatıştığı biçiminde yanlışlıkların işçilerin yüzüne de hemen açığı çıktı. Bu «solcular», İran'da varılan öteden beri bilinen ve Şah'a karşı savaşımı sieden beri sapıtıran, provoke eden macru-maceracı ve bası maceracı grup-kuruluşlardan başkası değildi. Ve her zaman olduğu gibi emperyalizmin ve yerli güçlerin güdümlüydü. «Farişel ve snafı» güçleri (1) bu kez de İran'da yerine getiriyor ve kabanlar devrim dalgasının provoke etmeye çalışıyorlar.

İran'da karar ve kader anı... Şah, hâk ABD'ye gitmiş, yakalandı, döndü. Belli ki onun da bir umudu var. Ama milyonların hareketi geçtiği, milyonların hızla bilinceldiği ve her türlü savaşım biçimlerine hazır olarak, korkuyu bile aşmış olarak meydanlara çıktığı bir ülkede, kim kimi sorusunun bir gün geçilse yarın, bir tek cevabı olacak: Geniş kitlelerin istediği cevap. Emperyalizme ve faşizme karşı cevap, daha güncel bir dünya cevabı...

Kapitalizmin aşması, kapitalist ülkelerde grev dalgasının kabarmasına yol açıyor.

Kapitalist ülkeler bunalımda

ÜLKELER	GSMH ARTIŞ YÜZDESİ(*)			FİYAT ARTIŞI YÜZDE	İŞSİZ SAYISI
	1977	1978	1979 (tahmini)		
ABD	5.00	3.75	2.0	9.0	6.700.000
Japonya	5.25	5.75	4.75	3.9	1.050.000
F. Almanya	2.50	3.00	4.00	2.7	1.200.000
İngiltere	1.6	3.00	2.0	8.0	1.586.000
Fransa	3.0	3.0	3.5	9.5	1.475.000

(*) Gayri Sali Milli Hâssâ (GSMH), ücretler mal ve hizmetleri fiyatlarındaki artışın oranıdır.

Kapitalist dünyadaki son gelişmeler, burjuvazinin ne yapasa başlasa, asgılandığını, tüm ekonomi politikalarının iflas ettini ve geniş emeçli kitlelerin memnuniyetsizliğini, protestolarını eski yöntemlerle önleyemediğini ortaya koyuyor.

«Toplumsal Anlaşmanın, yani işçi ücretlerini mahcup ve sinsi bir biçimde dondurmanın ustası olan İngiltere işçi Partisi hükümeti de şu günlerde zorlu anlar yaşamakta. 100 bin kamyon soforünün grevi, 30 bin kanalizasyon ve baraj işçisinin işi bırakması, İron makinistlerinin bir hafta içinde üç kez greve çıkması, ardından da 1.5 milyon kamu işçisinin işi durdurması, artık İngiltere'de toplumsal anlaşma döneminin kapanmakta olduğunu gösteriyor. İşçiler, emeçler, kapitalist ekonominin bunalımından sorumlu olmadıklarını bilincele, bunalımın yükünü sırtlarına bin-dirmesine karşı çıkıyorlar.

İşçilerin, emeçlerinin kapitalizmin bunalımından ağır sonuçlarını taşımamakta direndikleri tek ülke İngiltere değil. Son zamanlarda kapitalist ülkelerin büyük bir çoğunluğunda gözetilen ortak özelliklerden biri de kabanlar grev dalgaları.

İspanya'da SEAT otomobil fabrikasının 30 bin işçisi, Faux-Renault ve Gyra Crayler fabrikalarının 34 bin işçisi, 18 bin temizlik işçisi, 70 bin otel işçisi, kasacası yüzbinlerce işçi, bunalımın yükünü taşıyamaz istemediklerini belirterek greve çıktılar. Fransa'da Usinor çelik fabrikasında 14 bin işçinin işten alınması büyük protestolara yol açtı. Üçüncü en büyük sendikalaşmış olan CGT, CFDT ve FEN 12 Ocak'ta Lothringen'de genel greve çıktılar. Crauford-Lore'de çalışan 30 bin işçi, çığ çığ kabanlar teniskatları protestosuna için iş bırakmış durumda. ABD'de 60 bin petrol işçisi, greve hazırlanıyor. «Caret» artışıları, sağlık hizmetlerini işveren tarafından yerine getirilmesini taleplerini başında yürü almaktı. İtalya'da CGIL, CIL ve UIL konfederasyonları ay sonunda genel grev yapacaklarını bildirdiler. Federal Almanya'da çelik işçileri, bu bölgenin en büyük grevini gerçekleştirdi.

Amerikalı ünlü marketist iktisatçı Victor Perlo, ABD'de işçilerin satınalma gücünün geçeri yılı oranla yüzde 4 azaldığını, gerçek ücretlerin son altı ayda 5 kez düştüğünü, depolarında satış için sıra bekleyen malların bir üçte birini belirterek, «Bu-tün bunlar yeni bir fazla üretim krizinin ilk belirtileridir» diyor.

Federal Almanya'nın en büyük bankalarından olan Dresdner Bank Yönetim Kurulu Başkanı Hans Friedrich ise gelecekte ne denli karamsar bakıldığını şöyle ifade ediyor: «Para bunalımı, işsizlik, enflasyon, talebin azalması, işte size 1979'un tablosu.»

Kısacası kapitalist ülkelerde grev dalgası, son zamanlarda kabadırçık kabarıyor.

KAPITALİZMİN AÇMAZI

Ekonomik Yardımımıza Konseyi'nin 30 altın yünü girildiği, sosyalist ülkeler ekonomilerinin serpilip geliştiği, sosyalist ülkeler emeçlerini, halklarının yaşam düzeylerini yükseldiği yeni yüzyıla, emperyalist sistem, tekelci kapitalizm tüm belirtilere göre ekonomiyi açmadan büyük bir bunalım ve sarımsızın eğiliminde. Kapitalizmin bunalımı, pek çok hükümette, «büyüme» durdurulması sloganı benimsenince boylanma varmış durumda. Tablo, bu konuda ilginç ipuçları veriyor.

Bu arada sömürü oranının emeçli sınıflar zararına artılabildiğine atarılmasına, emperyalist ülkelerin de dünya üzerindeki talanı şiddetlendirmelerine karşın, kapitalist sistem onları hedeflere bile varılamıyor. Örneğin OECD, ABD'nin 1978'de gerçekleştirebileceği GİEMİ artışı yüzde 4.8 olarak belirlemiştir. Oysa, yalnızca yüzde 3.8 oranında bir artışa yetinildi. Aynı oran Japonya için yüzde 7 olarak saptandı, ancak yüzde 5.8 olarak gerçekleşti. Federal Almanya ise, İngiltere için yüzde 3.5 yerine, yüzde 2.9'luk bir artış sağlayabildi.

Amerikalı ünlü marketist iktisatçı Victor Perlo, ABD'de işçilerin satınalma gücünün geçeri yılı oranla yüzde 4 azaldığını, gerçek ücretlerin son altı ayda 5 kez düştüğünü, depolarında satış için sıra bekleyen malların bir üçte birini belirterek, «Bu-tün bunlar yeni bir fazla üretim krizinin ilk belirtileridir» diyor.

Federal Almanya'nın en büyük bankalarından olan Dresdner Bank Yönetim Kurulu Başkanı Hans Friedrich ise gelecekte ne denli karamsar bakıldığını şöyle ifade ediyor: «Para bunalımı, işsizlik, enflasyon, talebin azalması, işte size 1979'un tablosu.»

«daha fazla iş...»
«La dans la presse...»
«dans la presse...»

Sovyetler Birliği'nde yayınlanan «Yeni Zamanlar» dergisi, 1978'in 2. sayısında Türkiye üzerine bir yorum yayınladı. Baş gazetelede yanlış çevirilerle tahrib edilerek çıkan bu yazı, aynı yazıyı yayınlıyor.

Türkiye 1978 yılında pek çok sorunla boğuştu. Bunların başında fiyatların sürekli yükselmesi ve artan işsizlik geliyor. En iyimser tahminlere göre, işsiz sayısı 3 milyonu üstüne. Ama Türkiye'nin sorunlarının en tehlikelisi, ağır solun, özellikle yerli maaçulara sıkışık işbirliğine giren ağır sağıın başlatıldığı terör dalgası. Faşist yetelerin politik işgüçlere veya tarımın işgüçlere saldırmadıkları, partilerin binalarını basmadıkları gün hemen hemen yok gibi. Terürcün gazeteleri, terörün, 1978 yılında hiç kadar insanın canına kıydığını yazıyor.

Bunlar çoğellerin politik terörizmi, önlü alınmasını amaçlarının bir ürünü olarak göstermeyi kendii çıkarları açısından önemli bulmalarına karşın, politik terörizmin kapsama, yöntemleri ve amaçları, onun bir merkezden örgütlendiğini ortaya koyuyor. Başında belirtildiği gibi, politik terörizmin arında, grevci Milliyetçi Hareket Partisi ile sıkı ilişkileri bulunan «Boskurular» denen faşist komando üyeleri kadar, bu partinin üyeleri ve sempattanları bulunmaktadı.

Aşırı sağıclar yeni yılın hemen öncesinde Kahramanmarağ'ta kitlesel bir kırım geç-

SALT-II'nin önündeki engeller

Sovyet Dışişleri Bakanı Gromiko, ABD Dışişleri Bakanı Vance ile son görüşmelerinde...

"SALT" NEDİR?

- İngilizce Stratejik Silahların Sınırlanması Anlaşması'nın baş harfleri ile anılan SALT, Sovyet Birliği ile ABD arasında nükleer silah indirimi konusunda yürütülen görüşmelerdir.
- Bu görüşmeler süreci, dünyayı nükleer savaş tehdidinden korumak için Sovyet Birliği'nin çabaları ile bağlantılıdır.
- 3 Haziran 1974'de, uzun menzilli roketlerin sınırlanması konusunda anlaşmaya varılmıştır.
- 1974 Kasımında Vladivostok'daki doruk toplantısında, varılan anlaşma ABD ve Sovyet taraflarınca onaylanmış ve geleceğe yönelik çalışmaların geliştirilmesi SALT-II'nin imzalanması kararlaştırılmıştır.
- 1977 Mart ayında sonra, ABD, SALT sürecini baltalayarak SALT görüşmelerinden, görüşme aşamaları dışında ayrılarak ayrılması yolunda yararlarına görüşmelerine başlanmış; bundan sonra SALT görüşmelerinde daha ağır bir gelişme gözlemlenmiştir.

dış basında türkiye

Aşırı güçler azgınlaşıyor

tiler, kent hakimia saldirdilar, kamru binalarini, evleri, dükkanlari, vb. yaktilar. Bozkurtlar ve onlari birliktirler harekete geçen yobaz gerilleren, en basta İşçi Partisi, Sosyalist İşçi Partisi, İlerici Gençler Derneği, TOB-DER gibi ilerici parti ve örgütler ve aynı zamanda da iktidardaki koalisyonun ağırlik partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin binalarina saldirdilar. Sonuç olarak 100 kadar insan öldürüldü, 1000'den fazla yaralandı ve yaklaşık 300 ev yakıldı.

Türkiye'deki bir çok gözlemciye göre, terör kampanyasının yürütülenin amacı, ülkede bir güvenlik ve istikrarlılık ortamı yaratarak; İktidarı durumunu kontrol edemeyenlere suçlama demagogjisini kullanarak Bülent Ecevit Yönetimini istifa ettirmeye zorlamak ve böylece ya yönetimi devralmak ya da gerici askeri diktatörlüğün yollarını açmaktır.

Buza gözlemler bugünkü durumda 1979'derlik ilk zamanlardakidki durumun karışıktaştırıyor. O zamanlar yaygın bir inançtı ki, adam koynuna, ödünürne, banka soğurunu dalgasına patlak vermiş ve bu durum, ordunun politikayla müdahale etmesinin gerektirisi olmuştur. Gerçekten de 12 Mart 1971'de generallerin devleti mühtiradan sonra «yasa ve düzeni sağlanmasına» gerektirisiyle «sıkıyönümün ilan edilmiş, bir çok solcu örgüt kapatıldı,

miş, bir çok demokrat hapse alınmış. Bugün de, işçi sınıflarının toplumsal eşitsizliğe ve ekonomik bunalmış karşı yürüttüğü muhalefetin ve daha geniş politik hak ve özgürlükler sağlanması, ceza yassındaki antidemokratik maddelerin kaldırılması ve antitemperyalist bir politika güdülmesi yolunda yükselen kitlesel hareketin karşısında, gerillik, yeni bir «12 Mart» yaratmaya çalışıyor.

Başbakan Bülent Ecevit'e göre, aşırı sağcı provakasyon «devletin bütünlüğünü ve birliğini ortadan kaldırmak için başlanmıştır» Ecevit, hükümetin sıkıyönümü ilan etmek zorunda kaldığını, demokratik hakları ve yasal normları çiğnemeden, yasa ve düzeni yeniden sağlanmaya çalışacağını söylemektedir. Demokratik örgütler ise, aşırı sağcıların sıkıyönümden kendi amaçları doğrultusunda yararlanma girişimlerine karşı uyarı yapılmaktadır. Sosyalist İşçi Partisi'nin son kongresinde konuşan bir çok ilerici parti ve örgüt temsilcileri, gerici saldırıların karşısında sol güçlerin birliğinin güçlendirilmesini yaşamalsı bir önem taşıdığını söylediler. Hala yasal alanda tutulan Türkiye Komünist Partisi de bunu sürmek olarak önermektedir. Komünist Partisi, şimdiki durumda özellikle önde tayın birleşik bir ulusal demokratik cephe kurulması için çabırda bulunmaktadır.

Sovyetler Birliği ile ABD arasında yürütülen Stratejik Silahların Sınırlanması Anlaşması görüşmeleri, bütün dünyada olduğu gibi, ülkemizde de, büyük bir dikkatle izleniyor. Bu görüşmeler, yalnızca Sovyet ve ABD halkları açısından değil, tüm dünya halkları ve Türkiye halkının güvenliği açısından yaşamsal önem taşıyor.

Aralık ayında Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko ile ABD Dışişleri Bakanı Vance, SALT konusunda yeniden bir araya geldiler. Ancak görüşmelerde atılması beklenen son adım atılmadı. Görüşmeler, sonuçta vardiirılmadı.

Emperyalizm, bu durumda Sovyetler Birliği'nin sorunlu göstermeye çabalyor. Özellikle ABD'deki soğuk savaş yılları çevreler, «böyle bir anlaşma imzalanması» düşüncesini yazmaya çabalyorlar.

SİRK Genel Sekreteri ve Yüksek Sözcü Prezidyum Başkanı Leonid Brejnev, Time muhabirinin sorunlarını yanıtlarken, Sovyetler Birliği'nin SALT konusunda her zaman eşitlik ve eşit güvenliği ilkesini başkalarak bir anlaşma imzalamaya hazır olduğunu bildirdi ve anlaşmanın önüne dikilen bazı engellerden söz etti.

Bu engeller bugün açık seçik ortada.

● Nükleer Silahlar, Cruise Roketleri gibi yeni tip toplu kurulum silahlarını sürekli olarak üreten, sonra da bunların SALT kapsamı dışında kaldığını ileri sürerek askeri üstünlük peşinde koşan ABD'dir.

● Anlaşma süresinin, sınırlandırılmıyarak, imzalandığından inkar eden, anlaşma süresinin bir yıl gibi, konunun kapsam ve öneminde hiç yılmayan bir süreyle sınırlamak isteyen ABD'dir.

● Silahsızlanma sorununa akıldan çıkarılmıyarak, zaman zaman Paul Warnke'yi SALT görüşmeleri ABD komisyonu başkanlığından istifaya zorlayan görüşmelerden, ABD Silah Denetimi Komisyonu Başkanlığını, yunusuna düşman bir örgüt olan «Kuvvet yoluyla barış için koalisyon» örgütü üyesi emekli general Seignous'u getiren ABD'dir.

● SALT-II anlaşmasının, soğuk savaş döneminde yapılmış gibi, diğer politik amaçları doğrultusunda kullanmaya çalışılan, görüşmelerde Camp David görüşmelerini SALT'a bağlamaya amaçlayan ABD'dir.

● Pekin ile diplomatik ilişkilerin kurduktan sonra, gazetelerde, dergilerde «şimdi SALT görüşmelerinde Sovyetler'i istediğimize getiriris» yolunda demerçler, yazılar çıkması sağlanan ABD'dir.

Öründeğ gibi, dünya halkları açısından yaşamsal önem taşıyan SALT-II anlaşmasının imzalanması ABD tarafından tek taraflı çıkar uyarına engelleniyor. Oysa havata, her geçen gün daha acil bir biçimde SALT-II'nin imzalanması gerektiriliyor. Her an patlayacağı hazir bir nükleer deponya dönüşmüş bulunan dünyamızda, insanlığın önünde duran tek almasıç stratejik nükleer silahların sınırlanması, tatar ve genel silahsızlanma yolunda adımlar atılması ve bu süreçte ilerleme isteniyorsa, eşitlik ve eşit güvenlik ilkesinin elden bırakılmamasıdır.

● Gus Hall, Çin Komünist Partisine mektup gönderdi

ABD Komünist Partisi Merkez Komitesi, Çin Komünist Partisi yönetimine bir mektup gönderdi. Genel Sekreter Gus Hall'ın imzasıyla gönderilen mektupta ÇKP yönetiminin ABD emperyalizmi ile ortak girişimleri örnekler gösterilerek eleştiriliyor. Mektup şu cümlelerle başlıyor: «Birkaç yıl önce gönderdiğiniz bir telgrafta, partimizin emperyalizme karşı gevsek davranmaktasayıldığını yazdınız. Bu suçlamalar hiçbir katkıdayanmadığı gibi, gerçek dışıydı. Şimdi bizim aize, parti yönetiminize, emperyalizme iştirakli yaptığı ve onu hoş göstermeye çalıştığı için bazı suçlamalarımız var.»

Dünya Barış Konseyi'nin açılış toplantısı...

● Dünya barış hareketinin toplantıları

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Uluslararası Komitesi, Brüksel'de üç günlük bir danışma toplantısı yaptı. Ulusal Komitelerin, çeşitli uluslararası örgütlerin katıldığı danışma toplantısında, silahlarla savaşın son verilmesi ve yunusmanın sürecinin askerleşen yunusmanın ile tamamlanması sorunlarına ağırlık verildi.

Çin yandan Dünya Barış Konseyi'nin Genel Kurulu 2-5 Şubat tarihleri arasında Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de toplansak. Gündemde, bu arada silahsızlanma, anti-faşist savaşım, Vietnam, Nikaragua, Filistin ve İsrail halkıyla dayanışma ile silahsızlanma ile halkların iştirakli gibi sorunları bulunuyor.

● CIA'nın savunma bütçeleri yalanı

CIA'nın Sovyetler Birliği ve ABD'nin savunma bütçeleri ile ilgili bir raporu yayınlandı. Bu raporda ABD savunma bütçesi, 1977'de 99, 1978'de 102 milyar dolar olarak gösteriliyor. Sovyetler Birliği'nin savunma harcamaları CIA raporundaki iddiaya göre, 1971'den bu yana devamlı artmakta imiş. Oysa ABD'nin savunma bütçesi, 1977'de 118, 1978'de ise 130 milyar doları, Sovyetler Birliği'nin savunma bütçesi ise özellikle de Camp David görüşmelerinde 72,2 den, 1979'da yüzde 64'e düşürülmüştür. 72,2 milyar doların savunma bütçesinin 1977, 1978 ve 1979 yıllarında aynı kaldığını, 17 milyar 200 milyon ruble olarak bağlandığını CIA denetimindeki New York Times gazetesinde de belirtildiğini ifade etmektedir.

● Tayland Hükümeti Kambocya ile iyi ilişkiler kurmak istiyor

Tayland Başbakanı Kriangkak Chamanand, Japonya'da yaptığı gezi sırasında verdiği demeçte, ülkesinin bütün komşularıyla, bu arada Vietnam ve Kambocya ile iyi ilişkiler içinde bulunmayı istediğini, Kambocya'daki son gelişmelerin bu politikayı değiştirmeğeceğini açıkladı. Başbakan, Asya'daki kolektif güveni savundu ve Vietnam ile Tayland arasındaki iyi komşuluk ilişkilerinin bölgedeki barışın önemli bir faktörü olduğunu vurguladı.

Sanatçılarımız Yanıtlıyor

Sanat ürünü

kitlelerle nasıl buluşacak?

Savaş Yolu'nun üçüncü sayısında, Kültür-Sanat-Edebiyat sayfasında «Sanat seçkinlerin işi oluncası» başlıklı bir yazı yereldi. Yazıda sanatın gerçek anlamda kitleleşmesinin, yani en geniş kitlelere yayılmasının, en geniş kitlelerin sanata ulaşma ve sanat ürününde yararlanma olanaklarının en geniş ölçüde açılmasının sosyalizmle birlikte gerçekleşebileceği görüşü dile getirildi. Yazı, «sosyallizme kadar yapılacak birşey yok mu?» türünden sorulara yol açtı. Savaş Yolu bu soruya cevap vermekte bir ilk adım olmak üzere, kitlelere seslenen sanatçılara, sanat emekçilerine, «Sanat ürünleri sanatçı kitlelerle nasıl buluşur?» sorusuna yöneltti. Sanatçılarımızın yanıtlarını yayınıyoruz.

Engin ERGÖNÜLTAŞ
Karikatürçü

“Sanatçı, yaşamın pratiği ile içiçe olmalı. Odalara kapanıp ilerici sanatçı olmak imkansız”

«Kitlelerle ilişki kurma konusunda Lenin, eğitim ve pedagoji üzerine yazdığı yazılarda, kitlelerin o an içinde buldukları bilinç düzeyine inmekle, kitlenin bilinç düzeyini yükseltmek arandıkça gelişkinin önemli işaretidir. Bu noktadan bakıldığında kolayca görülebilir ki, kitlelerin düzeyine iniyorsanız, kitleyle aynı bilinç düzeyinde tutun. «Ona hiçbir vermesini tehlike, öte yandan da, bilinç düzeylerini yükseltme olanaklarını ararken kitlelerden kopma tehlikesi vardır.»

Bu iki uz aramada kuracağımız diyalogluk bağ, sanatçının kitlelerle karşılaşma ilişkisini sağlıklı ve geniş boyutu olmasını sağlayacaktır. Sözü edilmesi gerekli, diğer bir önemli sorun da, sanatçının kendini daha üst bir sanftanmış gibi görmesi ve kendini arktı belli bir düzeyde ulaşmış bir «tam-hk içinde sanması tehlikesidir.

Sanatçı kitleleri eğitirken kendisinin de sürekli eğitime ihtiyacı olduğunu unutmamalı. Bu arada, yaşamın pratiğiyle de içiçe olunması gerektiğini de söylemek isterim.

Ayrıca, odalara kapanıp ilerici bir sanatçı olmak imkansız.»

Müjdat GEZEN
Güldürü sanatçısı

“Sanatçı, gününü ve çağını yansıtan kişidir. Sanat kaynağını toplumdaki almaldır”

«Özellikle sanat, kaynağını toplumdaki almaktadır. Sanatçı aldığı bu kaynağı, kendi yorumunu katarak yeniden oca halka yansıtmalıdır. Günlüğünde sanatta işlenen toplumlar-kendi sorunlarını içermeyen sanat olaylarına sanat olarak bakmıyoruz. Benim kendi mesleğimle ilgili sanat görüşüm böyledir. Yapmakta olduğum da budur. Mizahla süzgeçten bir kişi olarak, benim estetik kaynağım halktır. Ve yine benim kaynağım göre sanatçı, gününü ve çağını yansıtan kişidir. Çünkü bizden önceki çağları bizden önceki sanatçıları yansıttılar, bu çağımızın sorunlarına sanatçı gözyeyle bakacağız. Bizden sonraki çağlarda da

bizden sonra gelen sanatçılar aynı görevi üstleneceler. Bu görevi başarıyla yerine getiren sanatçılar ise halkı daima yanlarında bulacaklardır.»

Yavuz ÖZKAN
Film yönetmeni

“Yapıtlarımızın halk yığınlarıyla buluştuğu yeri kendi insiyatifimizle düzenleyebilirsek, kitlemize ulaşırız”

«Konuya bir sinemacı olarak yaklaşmak istiyorum. Sinemanın değişik bir konumu var. Sinemanın daha geniş halk kitlelerine ulaşmasını yolu, dağıtım sebekesini ellerinde tutanlardır ve geçmektedir. Bugünkü işleyişle, biz ancak dağıtımların ulaşarak istediği ölçüde ve biçimde seyirciye erişebiliyoruz yapıtlarımızda. Elbette bu konuyu irdelemek bu kadar yüzye yapıldığında çok şey açıklayabilir. Yapıtırmızın, halk yığınlarıyla buluştuğu yeri biz kendi insiyatifimizle düzenleme yoluna gidilebilir. asıl ulaşılması gereken kitlemize ulaşabiliriz. Biz demektir. Bugünkü aşamada, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin somut desteklerinden yoksun, normal işletme düzenine seyirciye ulaşmak yeterli değildir. «Maden» filmimiz örneğinde de görüldüğü gibi bizim seyirciye ulaşmamız engellenmeye çalışan bir çok güç vardır.

Bir de en azından iki kadar önemli olan başka bir konu var. Varsayalım ki pratikteki tüm engeller aşıldı ve yapıtlarımız seyirciye sunulmaya başlandı. Bu kez halk yığınlarının, seyretmeye hazırlandığı, olaya sahip çıkmasını sağlayamaz sorunu var. Arktı kitleler, anti-faşist, anti-temperyalist savaşından kendilerinin soyutlanmaya çağını bu hızla fark etmektedirler. Öncü sınıf, yani işçi sınıfı, köylüler, kent küçük burjuvazisi ve diğer tabakaların verdikleri kavramın içinde yer almamak, bu kavğada sanatın yerini doğru saplamak ve bu sorunluhalık içinde üretmeye yönelmek, kitlelerle dokunarak ilişkiye girmek demektir. Üretilebilir doğru teşhislerle ve geniş halk yığınlarının gerçek kavramını yansıtmak özellikleriyle ortaya çıkarılmaları zaten kaçınılmaz bir gerektir.»

Barış PIRHASAN Sanat Emelği Dergisi Yazı Kurulu üyesi

“Kitlelerin kültür araçlarından eşit olarak yararlanmalarını sağlamak, yarına ertelenecek görev değil”

«Halkın yüz yüze sinavından geçirecek olgunlaştırıldığı ve yaşattığı bir beğeni düzeyi var.

Bir de burjuva kültürünün ve sanatının sağladığı geniş olanaklar, iyi elenip sindirilmesi gereken zengin bir kalite sahiptir. Sanatçılar bir «meslek görevi olarak bu iki beğeni biçiminin üst düzeyde bir sentezini yapma çabası içinde. Birincisi bunu başarmak gerek. Ama sorunun asıl nedeni yani, ortaya çıkan soylu üretilen halka ulaştırılmak; emekçilerin sanat üreticisi olma hakkını elde etmek; kitlelerin kültür araçlarından eşit olarak yararlanmasını sağlamak. Bunlar yarına ertelenecek görevler de değil. Sözü geçen mevzilerden çoğunu biz, emperyalizmin kültürel saldırısı reklamları, dizi filmler vb.- karşısında ve okuma yazma bile bilinmeyen milyonlar ortasında elde geçirmek zorundayız. Sanat emekçilerinin burada düşün görev, meslek örgütlerini bu yönde harekete geçirmek, daha çok örgütlenmek ve en küçük bir olanak bile işçi sınıfı adına, yani bütün halk adına kullanma kavğası vermektedir.»

Ruhi SU
Ses sanatçısı

“Kendi ölçülerine göre bir değer taşıyan ve halkın anlama olanakları içinde olan sanat, halka ulaşır”

«Sanatın geniş halk kitlelerine ulaşması ya da ulaşmaması, sanatın kendinden öte ve toplum koşullarından gelen çeşitli nedenlere bağlıdır. Kendi ölçülerine göre bir değer taşıyan ve halkın anlama olanakları içinde olan sanat, halka ulaşır. Sanat böyle olur da, sanatçı sanatını halkla buluşma olanaklarından yoksun olabilir. Herhalde halka ulaşana ya da ulaşmama bakıp da olumlu olumsuz yargılara varılmaz. Gerçek bir sanatın geniş halk kitlelerine yayılabilmesi sanatçının olduğu kadar toplum kurulumlarına da bağlıdır.»

Ali TAYGUN
Tiyatro sanatçısı

“Somut sorunlarına sanatçının yapıtında karşılık bulan kitleler ona ulaşacaklardır”

«Sanatı geniş kitlelere ulaştırmanın sırrı, sanatta, düpedüz geniş kitlelerin sorunlarını ele almaktır. «Bana kadernin bir oyunu mu?» da geniş kitlelerin ilgisini çeken bir sorunu «İşçiler, iyi olabilecek mi usun zaman?» «Faşizm kimin işine yarar?» ya da «Nesnel olmak yansız olma mıdır» gibi sorunlar da geniş kitlelerin sorunları... Sanatçı hayatın gerektirdiğini yansıttıktan onu değiştirilebilirliği ile sunmayı değiştirmesi gerektiğini kavratılabilmeyi, kavramanın tadını «salamayı, kendine göre olarak benimsemeyi, somut sorunlarına onun yapıtlarında karşılık bulan geniş kitleler ona ulaşacaklardır.»

DEMOKRATİK ÖRGÜTLERDEN

HABERLER

TÖB-DER'de şube kongreleri sürüyor

Çeşitli il ve ilçelerde bulunan TÖB-DER Şube Kongreleri yapıldı.

Bilecik TÖB-DER Şube Kongresi 6 Ocak günü yapıldı ve seçimleri Birlik Dayanışma Grubu kazandı. Tek listelen katılımcı seçimler sonucu, İbrahim Akar, Naci Aydın, Atay Tozlu, Muharrem Pektaş ve Selahattin Yılmaz Yönetim Kurulu üyesi oldular.

Samsun TÖB-DER Şube Kongresi de 6 Ocak günü yapıldı ve kötü hava koşullarına karşı çok sayıda öğretmen katıldı. Birlik Dayanışma ve Halkçı Eğitimcilerin ortak listesi 48 oyla seçimi kazandı. Devrimci Öğretmen grubunun listesi ise 30 oy alabildi. Yönetim Kurulu, Ömer Karacı, Mahmut Babür, İbrahim Çiftçi, Abdülhalim Çetin, Alaattin Gençer'den oluştu.

Sındırgı TÖB-DER Şube Kongresi de 13 Ocak günü yapıldı. Seçimleri Birlik Dayanışma ve Halkçı Eğitimcilerin ortak listesi kazandı. 86 oyla seçimi kazanan Yönetim Kurulu'na Cemal Arslan, İhsan Sarı, Hasup Göl, Rıdvan Özcan ve Nazmi Şahin seçildi.

TÜS-DER İzmir Şubesi seçimleri Birlik Dayanışma'dan yana olanlar kazandı

TÜS-DER İzmir Şubesi'nin, Belediye Meclis Salonunda yapılan Kongre'deki konuşmalarında, ilçede bulunanlarımızın güçlü ve eylem birliğini zorunlu kıldığı belirtildi. Bunun için de güçlü ve yılmaz bir örgütlenmenin başanması gerektiğine dikkat çekildi.

Kongre sonunda yapılan seçimleri 72 oy alan Birlik Dayanışma listesi kazandı. Diğer liste ise ancak 18 oy alabildi.

TÜS-DER İzmir Şube Yönetim Kurulu'na, İbrahim Uysal, Naim Türel, İbrahim Cengiz, Ralf Dinçer ve Emin Yıldırım seçildi.

Hükümet, UDKF'ye üyeliğini reddedince İKD Danıştay'a başvurdu

İleri Kadımlar Derneği Genel Başkanı Beria Önger, İşçileri Barışlı İKD'nin Uluslararası Kadımlar Federasyonu'na üye olma istemini hiç bir gerekçe göstermeden reddedince, Danıştay'a başvurduklarını açıkladı.

Beria Önger, CHP Sosyalist Enternasyonaline üye olarken, agriculture bülteni hükümetin bir antidemokratik kararını eleştirdi.

Karabük'te teknik elemanlar sendikası hakları için savaşıyor

Karabük Ağır Sanayi Mühendisleri Derneği (KASMD)'nin düzenlediği «Teknik Elemanların Sendikası Hakları» konulu tartışma toplantısı büyük bir ilgi gördü.

Toplantıya tartışmacı ve izleyici olarak 400'ü aşkın sanat okulu mezunu, tekniker, mühendis, işçi ve memur katıldı.

Konuşmacılar tüm çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikaları kavramasının başlanarak ve demokratik savaşımlarından da önemli bir kazanım olacağını vurguladılar.

Toplantı sonunda teknik elemanların giderek tüm memur ve emeçli kesimlere daha güçlü birliğini sağlamak için meslek ayrımları yapılmaksızın geniş tabanlı örgütlenmelerin yelunda bir ilke karar alındı. Ayrıca, Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TUTED) çatısı altında birleşme çalışmalarını da uygun bulundu.

Karamürsel Halkevi Genel Kurulu yapıldı

Halkevi Karamürsel Şubesi'nin Olağanüstü Genel Kurulu yapıldı. Genel Kurulda yönetimi, seçimele tek liste olarak katılan Birlik Dayanışma Grubu kazandı.

Genel Kurulda yapılan konuşmalarda faşist tehlikenin dün olduğu gibi bugün de güncelliğini verdiğine, faşizmi tümün içmanını tek seçeneğini tüm ulusal demokratik güçlerin antifaşist, antiemperyalist, antekulek cephe birliğinin sağlanması olduğu belirtildi. Yapılan seçimler sonucu, Alaaddin Uzun başkanlığına, Şafet Gülver başkan yardımcılığına, Suat Dal sekreterliğine, Özcan Çepni

saymanlığına, Barbaros Kece, Erkan Soğukpınar, Salih Gökayrak da yönetim kurulu üyeliğine getirildiler.

Burdur'da «eylem birliği ve bir yanış tavrı»

Burdur'da bulunan 9 demokratik kitle örgütü güç ve eylem birliği çalışmalarına hız verdiler. Örgütler bir toplantı yapıp Kahramanmaraş kitle kurumuna nayan bir bildiri yayınladılar. Bildiride Burdur'daki faşist saldırılardan da somut örnekler verilerken, «Bu saldırılar karşısında antifaşist birliği oluşturmanın bilincinde olarak antifaşist mücadele gücümüzü birleştirdiğimiz dost düşman herkeşe duyuruyoruz» denildi. Bildiriyi TÖB-DER, Gıda-İş Sendikası, Etil-Der, İGD SGB, Bur - Ted, PTT-DER, TÜS-DER ve ZİR-DER imza koydular.

Bu arada, Devrimci Yol taraftarları ortak bildiriye imza atmaları için bildiriye dağıtımına katılmadılar. Aksine, TÖB-DER ve İGD SGB başkanlarını tehdit ettiler. Demokratik güçlerinin eylem ve cephe birliğine karşı bir tavrı takindiler.

İGD Kütahya Temsilciliği 3.kez saldırıya uğradı

İleri Gençler Derneği Kütahya temsilciliği binası geçen hafta üçüncü kez silahlı saldırıya uğradı.

İki ay önce açılan İGD Kütahya temsilciliğine ilk saldırı 23 Aralık 1978 günü yapıldı. Bunu 25 Aralık günü yapılan ikinci saldırı izledi. Her iki saldırıda da binanın camları kırıldı.

Üçüncü saldırı 1 Ocak 1979 günü meydana geldi. Polis ve güvenlik görevlilerine yapılan baskurular bir sonuç vermedi ve saldırıların hiç ikisinde olduğu gibi yine bulunamadı.

Kütahya'daki İleri gençler, örgütlenmiş gelişmesini faşist saldırılar engellemeye» diyorlar ve saldırıların korkularının büyüktüğünü gösteriyor» şeklinde konuşuyorlar.

İSTA İzmir Muhabirliği

Merkezi Federal Almanya'da bulunan çokuluslu Henkel şirketinin ülkemizdeki uzmanı Turyağ'da simdi işçiler yeni toplu sözleşme savaşına hazırlanıyor. İşverenler, ücretin yarıya düşürülmesini öngören sözleşme belirlen Turyağ işçileri, fabrikaya yeni otomatik makinelerin getirildiğini, ücretinin artırıldığını ve bir yıla yapılacak ücretin altı ay kadar tamamlanıp, işyerinin altı ay kapalı tutulduğunu söylüyorlar. İşverenler böylece, ücretim yapımlarını Almanya hakkı çıkarmaya çalıştığını belirtiyorlar.

Dört ay kadar önce işverenler 169 Turyağ işçisini işten attığını da dile getiren işçiler, «Arkadaşlarımızın sokaklara atarak, açığa Hırek bildi de sindireceklerini sandılar. Önemizinde yeni bir sözleşme önemliydi. Çokuluslu tekellerin ülkemizdeki bu uzantıları, bu sözleşmede Turyağ işçilerini hak ettikleri cevabı alacaklar» diyorlar.

BİR FAŞİSTİN ÖLÜMÜNDEN SORUNLU TUTULMAK İSTENEN İŞÇİ TAHYİLE EDİLDİ

İSTA Kocaeli Muhabirliği Bildiriyor. Geçen yıl Haziran ayında İstanbul Göcek ilçesine bağlı Demircidere bucagında öğretmenlik yapan M. Akif Bekiroğlu'nun öldürüldüğü iddiasıyla tutulanan Astar - İş işçisi İsmet Erkil'i yapılan duruşmasında sorumlu tahyile edildi.

Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan duruşmada İsmet Erkil'in Avukatı Erkil'in temsil ettiği yere tutuklu bulunuruna, kendisinin bir provokasyon kurbanı olduğunu, varılan GDD'İ öğretmenin ölümünden önce verdiği ifade de «Beni sakalım İsmet vurdusu sözünü hiçbir gereçlilik taşımayacağını, kardeşliğine sakalını gelen bir olayda kızının sakalını olup olmadığını bilirimemeyecemini söyleyerek tahyile talabine bulundu.

Mahkeme heyeti, İsmet Erkil'in tutukluk halinin kaldırılmasına karar verdi.

İŞÇİ SINIFI FÜKŞMANLARINA BİR YARATICISI DAHA EKLENDİ

Karadeniz Ereğli'den bir ERDEMİR işçisi yazıyor. «Bakiden AP'li Bedri Ereli'nin Sürin Ereli Gazetesi'ni yöneten, daha sonra sol sosyal demokrat çetillimi Zonguldak Uyanışta yazarkı yazarı Sina Çıldırım, yenden eski yuvamıza döndü» diyor.

E. Mutlu İsmet İşçi, Sina Çıldırım'ın Bedri Ereli'nin oğlanı sahit olduğu Y.Ş. Gazetesine transfer olduğunu belirtiyor ve salana da satana da hayırlı olsun» diyor.

ERDEMİR İşçi Mutlu Sina Çıldırım'ın TKP düşmanlığına başladığını ve tüm yıllarında antikomünizm yaptığını örneklerle anlatıyor. CHP'li parlamenterlere de dil uzatan Sina Çıldırım'ın «Sınırız» yaratma peşinde olduğunu belirtiyor.

Sina Çıldırım 8 Ocak 1979 tarihli Yeni Seste yazıyor: «...CHP içinde kendilerini «öz» bir yer yakıştıranlar ya ya, hani dümecek bir «komünist» partisinin CHP içindeki eli-kolu havasındaki kim dümeçler...»

Ereğli işçilerinin, Karadeniz Ereğli İleri ve demokratiklarının Sina Çıldırım gübllerinin tetrahızlamak istediği oymun tüy biddiğini de dile getiren Mutlu, «Sina Çıldırım'ın yerli DÜKŞ Özyakarılar, Hakk Özkürkür, Doğu Perinçekçileri yandırıyor» diyor. Ve «kıldırım 12 Mart döneminde öldürülen yurtdışer gençlerin isimlerini aşınza alıp, devrimci gençleri listelemeye yönelme» diyerek mektubu tamamıyor.

İKD gün geçtikçe daha geniş kadın kitlelerini kucaklıyor

İleri Kadımlar Derneği'nin Uşak ve Sahlı'da de örgütlenmesinden sonra şube sayısı 28'e ulaştı. Ayrıca, Bakırköy'e bağlı Bendir - mada ve İzmir'e bağlı Bademler Kaytında de İKD temsilcileri açıldı.

Faşist saldırı ve baskıların arttığı dönemde İleri kadın hareketinin ulstası boyu demokratik savaşını aşından büyük önem taşıyor.

28-29 Ocak 1921'i haftanın hatırlattığı...

unutma! 15 ER BAŞLATI

YÜZBİLER SÜRDÜRÜYOR...

Derler ki Ocak'ın 28'ini 29'una bağlayan gece, ışık mahallelerinden, fabrikaların gece vardiyalarından bir ağıt yükseldi:

**"Hoyalı gönülden yadigar kalan
Bir yanım derveda calkankir göndi
Onbeş mürşid ile bölup şindin
Bir yanım derveda calkankir göndi."**

Derler ki, "Her yıl, 28 Ocak'ı 29'a bağlayan gece, Trabzon'dan gülsine denize açılan var. Çelek, çelek götürürler. Mustafa Suphi ve yoldaşlarının başlattığı savaşı sürdürdüklerini anırlar. Elindeki çöçleri denize atarlar..."

28-29 Ocak 1921 unuma. O karanlık ve kızılcı gece, burjuvazinin 15'leri Karadeniz'in karanlık sularında kahvece boğarlığına tarhihtir. Kurtuluş Savaşı anlatılırken hiç sözü edilmeyen; cinayet açığı çıkmasını perdeler aralanmasın diye yıllar yılı her türlü baskıya, zulme bayırlanan bir tarih... Türkiye komünistlerinin, sınıf savaşımında ilk şehitlerini verdikleri tarih... Unutturulmak için hersey yapılan ama cinayetin 58 yıl sonra, bugün, 45'ler başlatı, yüzbinler sürdürüyor haykırdıklarını yurdun dört bir yanından yükselmesinin engellemenemediği bir tarih...

15'lerin, onbesinin adı bilinmiyor bugün. Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşu, Türkiye İşçi sınıfı hareketinin öncüsü, ilk Genel Başkan Mustafa Suphi, ilk Genel Sekreter Ethem Nejat ve ilk Türk komünistlerinden Kâzım Ali, Hilmiye Hakkı, Topcu Hakkı, Şefik, Nazım, İsmail Çiğdem ve seksiz gökkuşu dahi... Adlarını bilmiye ne gerek var? Niçin ödülecek biliniyor. Ve Nazım'ın o adas ölüler için yazdığı Kitabedeki gibi,

**"Kazdık onbeslerin ismini,
Konul, kuzul bir mermeret
Bir celik onayd görözimiz,
Onbeslerin resmini
Görmek isteyenciler..."**

İhtihat ve Terakki istidatında karşı yürüttüğü savaşın yüzünden ölünce pek Sino'ya sürgüne gönderilen Mustafa Suphi 1914'de sürgünden kaçıp, Batum'dan Rusya'ya geçti. Komünizmi benimsedi. Ekim devrimine katıldı. Rusya'daki Türk savaş tutanakları, arasında propaganda ve örgütlenme çalışmalarını yürüttü; nihayet, karşı-devrimin patlamasından sonra Kızıl Ordu safılarına yer alması bu döneme rastlar.

25 Temmuz 1918'de Moskova'da Türk Sol Sosyalistleri Birinci Kongresi toplandı. Kongre Başkanı Mustafa Suphi idi. Aynı yıl Doğu Halkları Merkezi Bürosu'nun Türk seküyentü başkanı oldu. Mart 1919'da yapılan III. Enternasyonal'in I. Kongresine Türkiye Komünist Teşkilatı adına katıldı. 1919 - 1920 arasında devrim ateşleri içindeki Ödessa, Türkistan ve Azerbaycan'da yoğun çalışmalar sürdürdü. 27 Mayıs 1920'de, Azerbaycan'da Sovyet hükümetinin kurulmasını biriktiriyen sonra, Mustafa Suphi, Türk yoldaşlarının önemli bir bölümü ile Bakü'ye geldi. Artık çalışmalarını ana hedef ve yönüne Anadolu'da, Ankara'da ve İstanbul'da, 1918'den beri oluşmakta olan komünist grup ve örgütlenmeleri toparlayarak

Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşuna.

1 Eylül 1920'de Bakü'da I. Doğu Halkları Kurultayı toplandı. Bu Kurultay'ın hemen ardından da, Mustafa Suphi ve yoldaşlarının yoğun, kararlı, devrimsel, sığit çalışmalarıyla Anadolu'dan, Ankara'dan, İstanbul'dan ve Sovyetlerin çeşitli bölgelerinden gelen delegelerin katılmasıyla toplanan Türkiye Komünist Teşkilatı birinci Kongresinde, kongre kararlarıyla Türkiye Komünist Partisi kuruldu. Genel Başkanlığı Mustafa Suphi, Genel Sekreterliği İstanbul'dan gelen Ethem Nejat seçildi.

Parti'nin kuruluşundan sonra Mustafa Suphi'nin başsca amacı, Anadolu'ya geçmek. Ankara hükümeti ile doğrudan ilişki kurmak ve gerek emperyalizme savaşımında, gerekse toplumsal kurtuluş için savaşa Anadolu'nun bağrında -koksalsı çarpışmaktı. Bu amaçla, daha 1920 baharından itibaren Ankara hükümeti ve bizzat Mustafa Kemal'e ilişkiler, yazışmalar geliştirilmişti. Bu yazışmalarda, genel olarak ölmümlü bir hava gözleniyor, Ankara hükümeti, özellikle yardım beklediği. Sovyetler Birliği'ni düşünerek TKP ile ilişkilendirilerek dikkatli ve görüşünce dostça davranıyordu. Ama aynı sıralarda, Anadolu'daki komünistlerle karşı baskılar, sahte Komünist Partisi kurdukları kompolar örgütlenme gibi planlar da içten içe gündemdedi. Burjuvazi icli oryuna- cıkta cıkta başlamıştı.

Mustafa Suphi ve Ethem Nejat imzalıyorsa Türkiye Komünist Partisi Merkez Heyeti adına Mustafa Kemal'e gönderilen son mektupta, "Türkiye Komünist Partisi'nin ilk Millet Meclisi Hükümetini, emperyalist devletlere savastığı müddet süresince bütün gücüyle desteklemeye, savaş cephelelerinde zaaf ve dağınmaya sebep olacak her türlü asırlıkla kaçınmaya karar verdiğimiz, zulüm ve istisrafa karşı mücadele hâlelerinin halk sınısında derinleşmesini sağlamak üzere Parti faaliyetine geçmeye lüzum görmüşürük ki, bunun Milleti sekilde cereyan etmesi için Büyük Millî Meclisi Hükümetine gereken müsaadenin esirgenmeyeceği ümit edilmektedir..." deniliyor.

İşte ölmü yolculuğu, bu mektuba cevap olarak Ankara hükümetinin Mustafa Suphi başkanlığında bir TKP heyetini Türkiye'ye resmen davet etmesiyle başladı. Aralarında Mustafa Suphi ve Ethem Nejat'ın, Mustafa Suphi'nin emi Semra'nın, Rusya'nın Ankara Elçisi Midvan'ın de bulunduğ 20 kişilik bir heyet önce Kara'sı geldiler. Onlar Kara'sı geldiği sırada, bütün ihanet ve alçaklık çarkları cıkkan çalışmaya başlamıştı. Erzurum Valisi, Trabzon Valisi ve Kâzım Karabekir'in kendi aralarında yazışmaları, Mustafa Kemal'e yazdıkları mektuplar, o karanlık, hain kompölonun iyüzünü hâla tam olarak açıklamasına bile gerek isteyen gözlere sediriyor, gösteriyor. Bir Türk komünistlerinin vatanı topraklarını öldürmek, Türkiye İşçi sınıfını ve emeçli halkının örgütlenmesini doğmadan bögmek için bir plan hazırlanmıştı. O plan, 15'ler karşı Karadeniz'in karanlık sularında notkalanmış. Aynı günlerde Anadolu'nun dört bir yanında, Ankara'da komünist ayı komünist tutuklamaları başlatılmış sürdürüyordu.

Kara'sı kaldıkları süre boyunca, burjuvazi Mustafa Suphi ve arkadaşlarına önce büyük ifti ve güler gösterdi. Ama ölmü için her şeyler cezağabildiğini, sınıf seçti ve bilginlikle anlaşıldığı, Trabzon'u gümsel için heyetini ilere ayrıtlmasını, kendilerinin Tiflis üzerinden Trabzon'a gönderilmelerini istedi- ler, Karabekir kabul etmedi. Döneltilirdi; bir başka zaman bekleyebilirdi. Ama ölmü ayı ödükları verdi, uğrudu ölmü soze al- dıkça insavvırdı. Birilice gürşemek için he- saşyalımlarını icmüni gütmekle başlıyordular. Ocak ayı ortalarında Erzurum'a gönderildi- ler. Erzurum'da dekor ve sahne cıkkan hazırla- nmıştı. Komünizme Mücadele dernekleri- nin birer üyesi Mahfazası Mahfazası Mahfazası mahiyetinde cıkkan kurdukları ve bir yığın iş- tiz güşçü, if kopuk, parayla satın almıştı.

Mustafa Suphi ve yoldaşları aleyhine kampanya, en adı ve ilkel yalanlarla başlatılmış, halk galeyana getirilmişti. Yine o dönemde, Erzurum Valisi'nin, heyetin pol üyelerindeki kaymakamlarla ve Ankara hükümetine yazışmaları, kompolya işik tutacak mitletilirdi.

Mustafa Suphi ve yoldaşları, pol boyu üzerlerine sadırlanan galeyana getirilmiş kitlelerin ve sahlik usakların güdüldükleri arasında 28 Ocak'ta Trabzon'a geldiler. Ankara'ya gitmek üzere... Trabzon'da dekor yine tamandı. Sözde resmi karşılama töreni bile hazırlanmıştı. Ama yine söze çalkın galeyana yü- zünden törene değil bir başka yoldan, doğru işkeliye güdüldükleri Buradan İnebolu üzerinden Anıtra'ya gönderilecekleri söylendi kendilerine. Trabzon işkalesinde bir motora bin- dirilirden, heyet, Kara'sı Erzurum'da üç veya bu nedenle aralarında ayrıtlılar veya ayrıtlı- tılları yüzünden 15 kişiyi immlti.

Motor İnebolu'ya değil Rusya toprakları- na doğru yündü. Arkasından bir başka motor dahi yaldıyordu. Motorda Enver Paşa'nın adamlarından Yahya isimli biri ve silahlı adamları vardı. Sürmene açıkları -üye ri- vayet ediliyor- kırak kitleler birinciyi yarıncı Mustafa Suphi ve 14 yoldaş, orada, derlini ortasında, ilkinl katiller sürüş tarafında kurşun ve şingirlerle öldürüldü.

Burjuvazi cinayetin suçunu kendi arında- da bir top gibi öndan ona fırlattı yıllarca. Kimi, kimi içinde Yahya öldüğü için, suç Mustafa Suphi'yı kendine rakip gören Enver Paşa'ya attı. Kimi, suçlu Ankara'nın emiri- ni yanlış yorumlayan Kâzım Karabekir'de- deni. Kimilerine göre Ankara hükümeti söz- denlemişti kompölyu. Sonraları Yahya söze yarıldı. Temiz çikti ama «Kafami kurda- sarları hepisi söylerdim» dedi.

Bölgenin müfazu kişisi, Ankara'nın ordusu Topal Osman, bir süre sonra Yahya'yı yarırdı. Milletvekili Ali Sükrü Bey konu- yu incelemek için bölgeye geldiğinde Topal Osman onu da öldürdü. Yakanalması gerekin- ce Topal Osman'da öldürüldü. Belli ki burjuvazi hükümetinin konguşmasından korkuyor, bu yüzden cinayetlerine cinayetler katıyordu.

Buğün cinayetin ayrıtlılar hâla karanlık- ta kalsı bile, kati biliniyor: Burjuvazi. Ve bugün, Türkiye'nin dört bir yanından, vatanın başlatı, yitirilenler sürdürüyorlar diye haykı- rıyor. 58 yıl sonra Karadeniz cinayatinin ver- didi dersler unutulmuyor.